The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi."
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS
Editorial and Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada.
Telephones: 921-7121 EM 8-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe.
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Telephone 994-7917
Chicago: Editor — K. Kezbers.
2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
WEDNESDAY, DECEMBER 30, 1964.

LATVIJA AMERIKĀ

105. N-RS. TREŠDIEN, 1964. GADA 30. DECEMBRĪ. 14. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
EM 8-3239, kantorim — 921-7121
Redaktora tālrunis vakaros — 766-2001
Nujorkas redakcijas vadītājs red. V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikāgas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS. 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
Tālruņi: NI 2-2324, BR 8-8681.

Laimīgu un panākumiem bagātu Jauno gadu!

V. Tomsons
Latvijas konsuls

IZTURĒT!

1945. gadā, kad beidzās Otrs pasaules karš, latviešu zemi neatbrīvoja, bet pret tās iedzīvotāju gribu to patvaļīgi paķēra zem savas virskundzības Padomju Savienība. Tā 1965. gads būs divdesmitais latviešu tautas nebrīvības un apspiestības gads pēc kara periodā. Visu šo laiku mūsu tauta ir smakusi zem smaga jūga kā garīgi, tā fiziski.

Latvija pa šiem gadiem ir kolonizēta. Tās dabas bagātības un darba augļi nepaliek vis pašu tautas labklājības celšanai, bet aizplūst uz Krieviju tās saimniecības stiprināšanai. Garīgā spēka avoti — kristīgās reliģijas principi un latviskums — tiek pakāpeniski iznīcināti. Vietā nāk krieviskums ar piespiestām komūnistu bezdievības mācībām, kas sveši latviešu garam un prātam.

Nopietna sacensība un cīņa notiek ideoloģiskā laukā. Tomēr līdz šim okupācijas režīmam nav izdevies paklaut savām mācībām latviešu domas, garu un dvēseli. Mūsu tautai raksturīgais individuālisms izrādās stiprāks par krievu ievestām idejām. Uz to norāda tautas norobežošanās no visa krieviskā un izrādītā pasivitāte citos ikdienas notikumos.

Kā senos laikos, cīnoties pret pārspēku, latvietis savā zemē spiests atkal domas paturēt sev un tajās iestīgties. Tauta klusē. Tomēr brīvības jūtas kvēlo katra tautieša sirdī. No šīs kvēles visvairāk baidās okupanti, jo dzirksts var pārvērsties liesmā, kas apvienotu visus latviešus brīvības cīņā. Šī spēka atraisītā reakcija tad būs stiprāka par katru atombumbu.

Arī trimdas latviešu sirdis kvēlo šī brīvības kvēle. Tā līdzi ņemta pavada mūs ik dienu un liek mums darboties tēvzemes labā. Mēs neūrīkstam klusēt.

Tamdēļ Kanadā, Amerikā, Eiropā, Austrālijā un citās brīvajās zemēs, kur vien mīt latvieši, darbojas viņu draudzes, skolas un laicīgas organizācijas. Organizētais spēks pa šiem gadiem ir kļuvis ievērojams. Līdzi materiālām iespējām pieaudzis arī darītā darba iespaids sabiedriski-kultūrālā laukā. Varam droši teikt, ka ārpus dzelzs priekškara vai Berlīnes mūra, citu tautu valstsvīri un politiķi ir labi informēti par istiem apstākļiem Latvijā. Viņu domas un simpatijas ir latviešu tautas pusē.

Katrs organizēts sarīkojums kalpo latviešu centienu mērķiem. Dziesmu svētki, Daugavas Vanagu salidojumi, jaunatnes sanāksmes un mūsu centrālo organizāciju dažāda rakstura konferences ir avoti, no kuriem plūst latviskā doma. Tā tulkota citu tautu valodās atrod nozīmīgu atsaucību arī pasaules balstu.

Kā labu piemēru varam atcerēties Latvijas valsts svētku aktus, kas ap 10. novembri vienreizēji pulcina latviešus viņu apmetsanās vietās brīvajā pasaulē. Nupat aizvadītās Latvijas neatkarības dienas atzīmēšanai latvieši piedalījās dievkalpojumos, latviešu skolu un organizāciju rīkotos aktos. Par šiem notikumiem mūsu laikraksti dod interesantu pārskatu, piemēram: daudzās vietās, pie citu valstu iestāžu namiem, brīvi plīvojīs sarkan-balt-sarkanais karogs; daudzās vietās 18. novembris proklamēts par Latvijas dienu; tautieši piedalījušies demonstrācijās un izdalījuši informatīvu literātūru; notikušas runas ar reportāžu radio un televizijas raidītājos; notikumu apraksti presē; sarīkojumu aktos pieņemto rezolūciju un informatīvu materiālu izsūtīšana; saņemtie valstsvīru apsveikumi un valsts gārstāvju, kā arī parlamentāriešu piedalīšanās aktos ar runām.

Ja visu to apsver un izvērtē, tad arī saprotam, kādēļ latviešu organizāciju pūlīņi vainagojas panākumiem. Ar katru jaunu gadu panākumi pieaug un krājas, lai nākotnē tie parādītos kā visas latviešu tautas kopēji sasniegumi.

Gadu mijā, kad atstājam padarīto un gatavojamies nākošiem uzdevumiem, mēs mēģinam ieskatīties dziļāk nākotnē, lai tur saskatītu latviešu tautas likteni. Bet, lai šis mēģinājums labāk izdotos, mums ļoti noder zināt mūsu tautas pagātni. Latviešu tautai vēstures tecējumā ir bijis daudz smagu brīžu un laikmetu. Tie visi ir pārciesti. No tā varam secināt, ka tautas sīkstums palīdzēs arī tagadējo jūgu pārdzīvot.

Līdz ar latviešiem un mūsu tuvākiem kaimiņiem ir apspiestas daudzas tautas Eiropā. Viņu iedzīvotāju skaits sniedzas pāri simts miljoniem. Šie miljoni reiz nākotnē celsies un nokratīs savas važas. Tad brīvības liesmās, kas joņos pār šobrīd apspiesto tautu zemēm, sadegs tagadējā asiņainā tirannijas vara.

Baznīcu zvaniem iezvanot Jaungadu, lai vēlam latviešu tautai izturēt smago jūgu un sagaidīt brīvību Latvijas valstij.

DIEVS, SVĒTI LATVIJU!

Jaunais gads: Vai būšu labāks? Baibas Kundrates zīmējums LA

MĒRĶIS MUMS VISIEM IR VIENS

Sveicu jūs, Daugavas vanagi, Jaunajā gadā!

Mēs dzīvojam gan katrs savā pasaules stūrī, taču uzdevums un mērķis mums visiem ir viens — neatlaidīgi turpināt cīņu par dzimtenes brīvību.

Es aicinu katru Daugavas Vanagu organizācijas biedru atrast laiku, lai kaut dažas stundas būtu atkal latviskā vidē un ar saviem cīņu biedriem pārrunātu kā pašreizējo politisko stāvokli, tā mūsu pašreizējos cīņas uzdevumus.

Pārrunās tad arī izkristallizēsies, kā pagājušā gadā austrumu blokā ir iesācies sairuma process.

Skelšanās Ķīnas un Padomju Savienības starpā nav novērsta un to nespēj izlīdzināt arī jaunie Kremļa varas vīri. Chruščeva nomaiņa vēl vairāk vājināja krievu komūnistu centrālkomitejas stāvokli iepretim Ķīnas komūnistiem.

Austrumeiropas sateliti cenšas atbrīvoties no komūnistu partijas aizbildniecības.

Pārtikas trūkums Padomju Savienībā un Ķīnā visai pasaulei parādīja, ka komūnistu iekārta nav spējīga nodrošināt iedzīvotājiem minimālo izteku.

Arī jaunatne un intelligences pārstāvji Padomju Savienībā un Austrumeiropas satelītu zemēs meklē ceļu, kā atbrīvoties no komūnistu partijas žņaugiem.

Visu šo centrbēdzes spēku iedarbība lielā mērā ir vājinājusi krievu komūnistu partijas ietekmi pasaulē un 1964. gadā ir jau iesācies komūnisma sairšanas process.

Šajās pārrunās arī noskaidrosies, ka bezkompromisa cīņa par Latvijas atbrīvošanu arī nākošajā gadā neatlaidīgi jāturpina.

Novēlu visiem laimīgu Jauno gadu un palieku cerībā, ka šajā cīņā mēs visi iesim kopsolī.

V. Janums
DV CV priekšnieks

SASLĪMIS PROF. J. MEDIŅŠ

Profesoram Jānim Mediņam Stokholmā izdarīta acu operācija, bet tā nav devusi panākumus. Pēc operācijas komponists smagā veidā saslimis ar plaušu karsoni. Slimnieka veselības stāvoklis arvien vēl rada bažas.

Jānis Niedra
LNAK valdes priekšsēdis

Gadu mijā

Ir veca un skaista tradicija gadu mijā vēlēt labu tuviem cilvēkiem. Pašreizējos apstākļos, kad dzimtenē valda svešа vara un liela tautas daļa izkliedēta pasaules tālēs, katrs latvietis ir tuvinieks. Tāpēc Jaunajā gadā dievpalīga un labākie laimes vēlējumi katram tautietim kā dzimtenē, Sibirijā, tā plašajās brīvās pasaules tālēs.

Gadi iet un nāk, paaudze nomaina paaudzi. Tautas paliek un viņu uzdevumus maz ietekmē mainīgie laika vēji. Tik ilgi, kamēr vienas tautas piederīgie, kādos apstākļos tie arī atrastos, izjūt kopības apziņu, un ir gatavi tai sekot, pat vismākoņainākā diena tos nevar baidīt. Ne vienu vien reizi tautas vēsturē tautas no vēl lielākas apspiestības un pazemojuma ir cēlušās apžilbinošos brīvības gaismas augstumos, Nav ticamu zīmju, ka arī mūsu tautas nākotnes ceļi varētu būt citādi. Šīmī ticībā un pārliecībā stiprināti sāksim jauno gadu.

Būtu lieki latviešus modināt uz personiskās labklājības nostiprināšanu. Tas pa lielākai daļai mums labi padodas, tā ir teicama lieta un tā ir daudzu citu labu pasākumu pamats. Tomēr sirsnīga mude nebūtu lieka: Nenodoties tikai personīgā nama kopšanai un to nepacelt pāri par visu. Blakus tam būtu ļoti vēlama sava attiecīgā ārtava arī kopībai. Sava ārtava ne tikai materiālā, bet arī garīgā ziņā. Mēs labi zinām, lai cik ērti citās zemēs būtu iekārtojušies un draugus guvuši, kā latvieši dzīvosim tikai tad, ja tādi paliksim sirdīs, pārliecībā, vārdos un darbos.

Pretēji tam, ko dzimtenes apspiedēji cenšas skaļi sludināt, dzimtene Latvija un tur palikušais tautas kodols mums vienmēr ir tuvs, mīļš un dārgs. Tas ir daļa no mums pašiem, un mēs neškirama daļa no viņa. Mūsu labākās domas un cēlākie darbi pieder dzimtenei, tāpat kā nesamierināma nicināšana tās apspiedējiem.

Iesolojot jaunajā gadā, lai vēl ciešāk saslēdzamies nacionālā darba laukā, lai vēl vairāk kā līdz šim izprotam vienotas un saskaņotas rīcības nozīmi un svaru. Tikai tā mēs varēsim pārvarēt grūtības, pastāvēt un izpelnīties Visuvarenā svētību nākamajam un tam sekojošiem gadiem.

AR GARA ZOBENU

Pa deportēto pēdām un The Profits of Slavery ir grāmatas, kas pēdējos gados plaši komentētas un labi pazīstamas. Reizē ar to visiem labi zināms to autora Ādolfa Šildes vārds. Retajam, turpretī, zināms, ka raženais publicists šajā darba laukā strādā jau gadu desmitus un pirms dažām nedēļām atzīmēja 40 gadu jubileju, kopš pirmās rindas parādīšanās atklātībā. Gavilniekam pašam jubilejas diena pagāja intensīvā darbā Štutgartē, kur Ād. Šilde piecas dienas nedēļā raksta 10 stundas dienā, lai noteiktajā terminā izdevējam nodotu manuskriptu par Latvijas sovjetizāciju, kas izmāks vienā laikā latviešu un vācu valodā, un apmērām tajā pašā laikā pabeigtu arī savu daļu Latvijas vēsturei par jaunākajiem laikiem.

Ād. Šildes publicista un žurnālista darbības sākums saistās ar 1924. gadu, kad kooperātoru laikrakstā Balss parādās viņa pirmais ievadraksts Jaunatnes pašdarbība. Būdams vēl skolnieks Vilja Olava komercskolā, Ād. Šilde to, protams, uzrakstīja nevienam neaicināts, bet jau pirmais raksts izpelnījās galvenā redaktora agr. Frīdenberga, prof. Aleksandra Dauges un arī prof. Edvarda Baloža uzslavu. „No rakstīšanas nika neesmu pēc tam visu mūžu varējis atrauties," atzīstas jubilārs.

Turpmākie raksti par jaunatni un jaunatnes organizācijām parādījās dažādos izdevumos, ieskaitot Izglītības ministrijas mēnešrakstu. Studējot jurisprudenci un kļūstot par vienu no korporācijas Fraternitas Latviensis dibinātājiem, Šilde rakstījis par akadēmiskās dzīves jautājumiem, par studentu starptautisko sadarbību, seviški SELL apvienību, kurā viņš aktīvi līdzdarbojās daudzus gadus. Ne mazāk aktīvs viņš bija Pretalkohola Savienībā. Laikā, kad Šilde bija Latviešu Nacionālās Jaunatnes apvienības ģenerālsekretārs, prof. A. Dauge viņu cildināja kā latviešu ideālās jaunatnes paraugu.

Jubilārs kā profesionāls žurnālists darbojās Latvi, Burtniekā un vēlāk Universitas.

1942.—1945. g., esot Tautas Palīdzības darbiniekam un priekšniekam, Ād. Šilde ir arī Tēvijas līdzstrādnieks.

Trimdas laika sabiedriskā un politiskā darba laukā Ād. Šilde ir Latvijas Centrālās padomes priekšsēdis (1951.—54., 1958. — 60.), IRO tieslietu padomnieks (1948.—51.) Augstā Bēgļu Komisāra tieslietu padomnieks (1958. —59.), Latvijas Atbrīvošanas Komitejas Eiropas Centra delegāts, Latvijas Sārkanā Krusta atzgādības pārvaldes pr-ks (1945.—48.), LSK Galvenās valdes locekļis (1945. — nepārtraukti), kopš 1951. g. Baltijas padomes locekļis, kopš 1955. g. ACEN preses referents un līdzdarbojas PEN klubā. Līdztekus plašai sabiedriski-politiskai darbībai Ād. Šilde publicējies vairākos periodiskos izdevumos. Viņš ir arī Latvija Amerikā līdzstrādnieks, kā arī Universitas atbildīgais redaktors 10 gadus.

Ar sevišķu uzmanību Ād. Šilde sekojis latviešu deportēto likteņiem Padomju Savienībā. Ziņu precizitāte, kas par to atrodama viņa grāmatā The Profits of Slavery padarījusi šo darbu par rokas grāmatu tiem, kas pēta deportēto likteņus Sibirijā.

Ād. Šildes raksti par Latvijas starptautisko tiesību stāvokli un Latvijas demokratiju sakopoti brošūrā Latvijas valsts problēmas, kas izdota 1964. g., bet raksti par tiem pašiem tematiem

(Nobeigums 4 lpp.)

Toronto Sv. Andreja ev. lut. draudzes Ziemsvētku eglītes uzveduma „Istie Ziemsvētki" dalībnieki. Lugu iestudēja H. Miķelsons. Piedalījās E. Ošiņas-Bērziņas un V. Keišas baleta skolas audzēknes: I. Kajaka bija iestudējusi plastiskās dejas. J. Zuntaka dekorācijas. Foto A. Janītis

LATVIJA

105. N-RS. TREŠDIEN, 1964. GADA 30. DECEMBRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas alejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta ar zināmu, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Teilors brīdina Dienvidvietnamas valdību

Dienvidvietnamas galvaspilsētā Saigonā aviācijas, kara flotes un pirmā un ceturtā korpusa komandieri likvidēja civilo leģislatūru un apcietināja vairāk nekā duci opozicijas politiķu. Militāristi paskaidro, ka viņi rīkojušies Dienvidvietnamas interešu labā, atbalsta pašreizējo ministru prezidentu un vienīgi gribējuši atbrīvoties no mūžīgās politiķu jaukšanās militāras dabas jautājumos.

Runādams Sav. Valstu prezidenta vārdā sūtnis ģen. Teilors par notikušo izteicās ļoti negatīvi un brīdināja virsniekus, ka šāds solis var izraisīt vispārēju Vašingtonas politikas revīziju attieksmē, pret Dienvidvietnamu.

Saigonā cirkulē divas dažādas baumas. Pirmkārt, ka ministru prezidents zinājis, ka virsnieku grupa gatavojas atcelt 3 mēnešu veco augstāko nacionālo padomi un plānam devis savu svētību. Otra versija atkal saka, ka ministru prezidents nostādīts notikuša fakta priekšā un, ja saņemtu pietiekamu atbalstu no amerikāniem, būtu pretojies militāristu soļiem.

AMERIKĀNIS RUNĀ PAR LATVIJU

Plkv.-ltn. R. Abots labi iepazinies ar latviešu tautas likstengaitām

Amerikāņu militāro inženieru apvienības (Society of American Military Engineers) Kaiserslauternas nodaļa par referentu savā ik mēneša sanāksmē 24. novembrī bija aicinājusi amerikāņu 45. būvbataljona komandieri pltn. R. Abotu (Lt. Col. Rozellah Abbott), lūdzot viņu runāt par amerikāņu armijas palīgvienībām Eiropā resp. par Labor Service rotām.

Kā bataljona komandieris, kuram pašreiz paklautas trīs latviešu LS būvrotas, un kas latviešus tādēļ samērā labi iepazinis, pltn. Abots apmēram pusi sava referāta veltīja Latvijas vēstures un tautas likstengaitu apskatīšanai un raksturošanai. Referāta sagatavošanai viņš bija pamatīgi izstudējis Latvijas sūtniecības Vašingtonā izdoto brošūru Latvia un sūtņa prof. Spekkes grāmatu Latvia and the Baltic problem. Nedaudzie klātesošie klausītāji bija pārsteigti par amerikāņu pulkvežleitnanta labo un pareizo stāvokļa izpratni. Nav šaubu, ka arī amerikāņu klausītāji par latviešiem un Latviju šai vienā vakarā uzzināja vairāk nekā visā savā līdzšinējā dzīvē.

Šis gadījums skaidri apliecina cik liela nozīme propagandas brošūru un grāmatu izdošanai angļu valodā par Latvijas jautājumiem, ja vien šie izdevumi nepaliek izdevēju un grāmatu galda plauktos, bet atrod pircējus, kas tos liek lietā — dāvina pēc iespējas daudziem citu tautu piederīgajiem, ar kuriem iznāk saskarsmē ikdienas gaitās, tā pakalpodami mūsu apspiestajai tautai un okupētajai dzimtenei

Vtr.

Kaut šķirti, tomēr neškiramī

VĒSTULE MĀSAM UN BRĀĻIEM TĒVZEMĒ

1952. gada 18. novembrī Gēteborgā, Zviedrijā, no PSRS kuģa „Ogre" nobēga latviešu matrozis 22 gadus vecs valmierietis Māris Krusts. Kādā intervijā latviešu jaunās paaudzes redaktorei Vilmai Tenesei viņš apliecināja: „Mani arī pārsteidza lielais skaits jauniešu šeit, viņu labā latviešu valoda un samulsināja lielais skaits latviešu avīžu. — Cik manīju, tad jaunatnei Latvijā maza jēga par to, cik daudz esat trimdā, un vēl mazāka par to, kas tomēr šeit notiek."

Kas tad ir tas, kas šeit notiek un ko mēs darām?

Latviešu jauniešu biedrošanos svešumā ārkārtīgi ietekmē lielie attālumi: mēs braucam no Parīzes uz Hamburgu, no Stokholmas uz Londonu, no Nujorkas uz Toronto, un pat no Sanfrancisko un Austrālijas uz Čikāgu, lai satiktos savās sanāksmēs, apmainītos domām. darba pieredzi; iepazītos ar savas tautas kultūru, diskutētu par tās veikumiem pagātnē, par tās darbu un uzupurēšanos šodien.

Kā iespēt šādas sanāksmes, kā izkārtot to laikus un vietas? Kā vispār satikties citam ar citu, nepazust tik plašajā svešumā?

Šo brīnumu veic latviešu jaunatnes organizācijas. Tās savu pārvaldi ievēl biedru vai delegātu pilnsapulcēs aizklātās vēlēšanās. Organizāciju darbs un mērķi attaisnojuši to eksistenci. Šodien latviešu jaunatnes organizācijas ir tik latviskas kā vēl nekad svešumā tās nav bijušas, un tanīs atbalsojas arī jūsu vēlēšanās — būt garīgi neatkarīgiem: latviešu jaunieši svešumā savas organizācijas vada paši, paši priecājas par veiksmi, paši mācās no savām kļūdām.

Otrā pasaules kara laikā, nokļuvuši svešumā, latviešu jaunieši savu pirmo organizāciju izveidoja Zviedrijā 1945. gada februārī: „Latviešu studentu novada." Bet jau 1946. gadā top Latviešu Studentu Centrālā Savienība (LSCS), kurā ietilpst Austrālijas, Eiropas un Amerikas latviešu studentu apvienības. Kā oficiālai latviešu studentu pārstāvībai, kuŗai savi statūti un mērķi, LSCS iespēja piedalīties starptautiskos studentu kongresos un sanāksmēs. — LSCS 20. kongresā 1963. gadā Čikāgā, kur piedalījās 56 delegāti, pilnvarots runāt ap 1000 latviešu studentu vārdā no visas pasaules, Jānis Peniķis (Minesotas valsts universitātes profesors) ziņoja: „ASV (amerikāņu) studentu kongresā pirmo reizi pieņēma rezolūciju, kas atzīmēja akadēmiskās brīvības apspiešanu Austrumeiropas zemēs un kas nosodīja šādu komūnistu rīcību. Tas nenoliedzami latviešu un ukraiņu pārstāvju nopelns." — Daudzi LSCS agrākie vaditāji un biedri šodien ir profesori dažādās pasaules universitātēs, ir atbildīgos amatos dažādās iestādēs.

1952. gadā ASV nodibina Amerikas Latviešu Jaunatnes Apvienība (ALJA) un 1954. gadā Eiropas Latviešu Jaunatnes Apvienību (ELJA) un Kanadā Latviešu Nacionālo Jaunatnes Apvienību (LNJAK). Visu trīs jaunatnes apvienību lielākais kopējais pasākums ir jaunatnes apgāds Ceļnieks. Tā pirmais izdevums bija žurnāls Jaunā Gaita, kuŗa 10. numurā (1957. gadā) žurnāla redaktors kādā rakstā ietvēris daļu no latviešu jaunatnes nacionālpolitiskiem uzskatiem svešumā: „Trimdas jaunajai, Latvijai uzticīgajai audzei ir tikai viens draugs un īsts sabiedrotais ciņā par savas tautas labāku nākotni — tā ir latviešu jaunā paaudze mājās un izsūtījumos. Ozolēli un liepumeitas aug tur. Neklūsim viņiem sveši jo aiziet katram savu ceļu nav mūsu, nedz viņu patiesākā vēlēšanās." (Jaunās Gaitas adrese: 801 Concession St., Apt. 408, Hamilton, Ontario, Canada) — Nedaudz vēlāk top mēnešraksts latviešu zēniem un meitenēm visā pasaulē „Mazputniņš" (adrese: 1318 Argyle St., Chicago, Ill. 60640, USA) un raksti jaunatnei „Mēs" — padsmitnieku, jaunatnes žurnāls (adrese: P.O. Box 44, Kalamazoo, Michigan, 49005, USA). Visas trīs jaunatnes apvienības rīko semināŗus, kas katrs veltīts kādam īpašam tematam (latviešu valodas problēmas, nacionālpolitiskie jautājumi), „divreiz divi nometnes," „sešu nedēļas nogaļu kursus," lai iepazītos ar savu tautu, tās kultūru un Latvijas vēsturi.

Zēniem un meitenēm ir latviešu skautu un gaidu organizācijas. Tām ir viena kopēja pārvalde, bet katrā valstī, kur dzīvo latvieši, ir skautu un gaidu novadi ar saviem pulciniem, kas nosaukti dažādos mūsu tēvzemes vietu nosaukumos. Tā, piemēram, ir Ņujorkā, ir Toronto dzīvojošie latviešu skauti savas saimes sauc Rīgas vārdā. — Atšķirību starp skautu un gaidu jaunatnes apvienību darbu raksturo žurnāla Mēs redaktors Aivars Runģis: „Skautos un gaidās norit zēnu un meiteņu audzināšanas darbs vadītāju gādībā. Turpretī jaunatnes apvienībā jaunie cilvēki paši veic pirmos neatkarīgos soļus sabiedriski politiskā darbā. Uzskats, ka starp abu lielo jaunatnes organizāciju darbu varētu pastāvēt paralēlisms, ir maldīgs. Atšķirības starp abām jaunatnes organizācijām aicināt aicina kopdarbībai." — Latviešu skautiem un gaidām iespēja kā nacionālai grupai piedalīties vispasaules skautu un gaidu dažādās nometnēs un sanāksmēs.

Ir daudz latviešu tautas deju grupu. Tās piedalās starptautiskos festivālos, televīziju raidījumos un populārizē mūsu tautas vārdu un kultūru vistālākos pasaules stūrīšos. Visi svešinieki apbrīno latviešu tautas tērpu krāšņumu, deju un mūzikas īpatnības. — Lielākā latviešu tautas deju dejotāju pulcēšanās bijusi 3. latviešu Dziesmu Svētkos ASV ar 400 jauniešiem — dejotājiem un 6000 skatītājiem. — Bet šoruden Mineapolē (ASV), kad tautību festivāla arēnā ienāca 40 „Pērkoniša" dejotāji, viņiem uzgavilēja 10000 skatītāju — svešu tautiešu.

Jaunie latvieši, neatkarīgi no sava aroda: mācību spēki universitātēs, skolotāji, inženieri ierēdņi, strādnieki, satiekas dažādās diskusiju sanāksmēs. Tanīs top iztirzātas dažādas latviešu kultūrālās un nacionālpolitiskas problēmas, valoties pēc atzinuma, ka „nepārtraukta, bezbailīga uzskatu sijāšana un vētīšana lai būtu īsākais ceļš uz tām patiesībām, ko spētu respektēt latviešu tautas viss lielais vairums."

Sinīs diskusiju sanāksmēs atskan šādas atziņas — „Ja mūs gadījumā šķir ideoloģija, tad mūs vieno rūpes par latviešu tautu" (Viskonsinas valsts universitātes profesors Valters Nollendorfs). — Šādās diskusijās atskan doma, ka visi svešatiešķi, kas ieradušies Latvijas territorijā, nes kopēju atbildību par krievu komūnistu okupācijas politiku Latvijā un ir pilnīgi atbildīgi latviešu tautai par savu rīcību vai savu vēlēšanos vai nevēlēšanos kalpot Latvijas interesēm. — Un — „Trimdas jaunatnes uzdevums ir meklēt jaunus ceļus, visus ceļus, lai būtu kopā un par savu tautu. — Ne no trimdas nāks Latvijas atrisinājums. Tam jānāk no latviešu tautas. Trimdinieki pat var būt galvenie darba darītāji, taču, paliekot savā vietā — tautas kalpībā un uzdevumā" (Eiropas kolledžas administrātīvais direktors Leons Paklons).

Šī vēstule jābeidz ar 18 gadu vecas latviešu meitenes vārdiem: jaunieši tēvzemē — mēs jums uzticamies!

Strēlnieku vakars Hamiltonā. Uz ņēmumā 1. r. no labās: Strēlnieku b-bas pr-ks P. Lukss, E. Zarāne; 2. rindā: J. Znotiņš, F. Remnieks, V. Šņornieks, J. Kažoks un O. Moruss. Foto E. Sulcs.

NAIDS PRET KRIEVIEM BALTIJAS VALSTĪS

Angļu žurnālista apmeklējums Baltijas valstīs

Izplatītais angļu laikraksts „The Times" ievietojis savā līdzstrādnieka rakstu par Baltijas valstīm. Angļu žurnālists savā apciemojumā Baltijas valstīs pārliecinājies, ka salīdzinot ar Krieviju šeit atmosfēra esot vieglāka, cilvēki neesot tik nospiesti kā Krievijā. Dzīve Baltijas valstīs viņš redzējis daudz mazāk piedzērušos kā Krievijā. Šeit arī biežāk dzirdot vārdu „lūdzu" un „paldies".

Tallinā angļu žurnālists novērojis daudzas kafejnīcas, kur cilvēki satiekoties un tumpinot sarunāties arī vēl tad, kad kafijas tase jau izdzerta. Krievijā tā kautko neredzot. Tallinā žurnālists arī redzējis igauņu patvotās mēbeles, kas atšķirotīes no smagajām krievu mēbelēm.

Pēc žurnālista ieskatiem augstākais dzīves standarts zināmā mērā esot atkarīgs no tā, ka Baltijas valstīs dzīvokļu jautājums neesot tik ass kā Krievijā. Maskavā esot ar likumu noteikts, ka katrai personai jāiztiek ar 9 kv. metru dzīvojamās platības. Turpretim Tallinā uz katru cilvēku iznākot 27,7 kv. m., Rīgā — 12,5 un Viļņā — 11kv. m. (Liekas, ka angļu žurnālistam pasniegti propogandas dati, kas neatbilst patiesībai. Piemēra dēļ minēsim gadījumu, kur kāds Amerikas igaunis šovasar apmeklējis Tallinu un apciemojis radinieci, kas kopā ar divām citām sievietēm dzīvojusi malkas pagrabā ierīkotā istabiņā.)

Žurnālists atzīst, ka smagās rūpniecības celšanai Baltijas valstīs nav dabīga pamata, jo nav uz vietas izejvielu. Valdība to darot , lai būtu iemesls ievest krievu strādniekus un rusificēt šo zemi. Laudis esot ļoti neapmierināti ar to, ka valdība nelauj cilvēkiem izbraukt uz ārzemēm.

Tālāk žurnālists raksta, ka Padomju Savienībā, arī Rīgā aizliegts būvēt individuālas mājas, bet Tallinā varot būvēt. Partijas konferencē debatējuši, ka tas „runājot pretim moderno pilsētu būvniecības principiem." Kad žurnālists pārrunājis dzīves standartu Baltijas valstīs ar kādu jaunu igauni, tas pateicis, ka „krievi esot pieraduši ciest trūkumu, bet mēs — ne."

Kad žurnālists atgriezies Maskavā un pārrunājis Baltijas valstīs redzēto ar kādu krievu ierēdni, tas teicis: „O jā, jūs jau bijāt tur, ko mēs savā starpā apzīmējam par „padomju ārzemēm". Esot arī savi politiski iemesli, kāpēc Baltijas zemēs dzīves apstākļi labāki. Valdība ar to gribot mazināt tautas nemieru.

Raksta autors beigās piemin, ka pretkomūnistisku noskaņojumu un naidu pret krieviem viņš novērojis visur. Viņš seviški piemin kādu jaunu lietuvieti, kas ar lielu dedzību tam stāstījis, ka karš Lietuvā turpinājies līdz 1954. g. Zemnieki pretojušies kolektivizācijai. Šis karš esot bijis daudz smagāks kā karš pret vāciešiem. Katru rītu atrasti kritušo līķi.

Autors vēl piemin kādu gadījumu Viļņā, kad baznīcā mesas laikā ienākuši krievu tūristi. Lietuvieši pret tiem izturējušies ļoti naidīgi un neskopojušies ar kodīgām piezīmēm lietuviešu valodā.

(Nobeigums 7. lpp.)

Edvīns Mednis

Sacelšanās putenī

JAUNAS IESKAŅAS ZIEMSVĒTKU KAUJU PRIEKŠDIENĀS

Fragments no Edvīna Međņa jaunā romāna Dvēsles dumpo.

Mans drudzis! Jau sāku tam tīties kopā ar krieviem. Jūs tikai pateikties; tas mani ir savandījis kā pērkons gaisus, tā arī mani prāti ir sakarsēti kā vēl nekad un tā sāku dzirdēt to, ko vēl neesmu dzirdējis, un nojaust to, kas vēl nav bijis nojaušams. Tā tālās tālēs dzirdu klusus zaglīgus čukstus un zinu, ka tas ir Ļalka Zirneklis, kas paslaik aužmums savu tīklu nākotnei, un nojaušu, ka tas mūs vairāk saistīs kā atbrīvos, te atkal ieklausos divainos krakšķos un zinu, ka atkal sabrūk krītušo kauli un ka smalkais, sīkais troksnītis, kas to pavada, ir smilšu biršana cauri acu dobumiem. Vai tas nu kļuvis tā dzirdams un tā nojaušams, lai padarītu drudžainākas šīs stundas, vai arī, lai dotu jaunu brīdinājumu? Mani prāti drudžaini šaudās un liek atcerēties bataljonu sojošanu, kas jau atkārtojusies divas reizes, un pie tam arvien stiprāk, pie tam sirds gavilēja, kad tie šķērsoja Rīgu, un atkal baigi sarāvās, kad tie devās uz fronti. Ko tas varētu nozīmēt, vai tas atkal būtu brīdinājums, un tieši,— neizlet jaunā kaujā, palikt Rīgā? Pieri pārklāj jauni sviedri, tik spējš ir šis atklājums, liktenīgs norādījums, ka Laika Zirneklis man sagatavojis jaunu maldu tīklu un to papildinājusi kluša vēja iesvilpšanās tukšajos acu dobumos. Laikam bijām pārāk aizrāvušies ar šo jauno gatavošanos, līdz mūsu tautas ģenijs vai citi labie gari bija nākuši ar šo brīdinājumu, paužot to cinītājam, kas spētu asāk uztvert drudža karstumā, varbūt pat iepriekš tamdēļ uzsūtot šo drudzi. Mēs bijām aizmirsuši lielo, kaulaino roku, kas mūs brīdināja pēc Nāves salas, marta un jūlija kaujām: „Latvji, piesargaities cīnīdamies ar tās darbu un uzupurēšanos nāba (LSCS), kurā ietilpst Aus- vienība (ALJA) un 1954. gadā Ei- nizācijām aicināt aicina kopdar- ropas Latviešu Jaunatnes Apvie- bībai." — Latviešu skautiem un nību (ELJA) un Kanadā Lat- gaidām iespēja kā nacionālai viešu Nacionālo Jaunatnes Ap- grupai piedalīties vispasaules vienību (LNJAK). Visu trīs jau- skautu un gaidu dažādās nomet- natnes apvienību lielākais kopē- nēs un sanāksmēs.

Ir daudz latviešu tautas deju grupu. Tās piedalās starptautiskos festivālos, televīziju raidījumos un populārizē mūsu tautas vārdu un kultūru vistālākos pasaules stūrīšos. Visi svešinieki apbrīno latviešu tautas tērpu krāšņumu, deju un mūzikas īpatnības. — Lielākā latviešu tautas deju dejotāju pulcēšanās bijusi 3. latviešu Dziesmu Svētkos ASV ar 400 jauniešiem — dejotājiem un 6000 skatītājiem. — Bet šoruden Mineapolē (ASV), kad tautību festivāla arēnā ienāca 40 „Pērkoniša" dejotāji, viņiem uzgavilēja 10000 skatītāju — svešu tautiešu.

Jaunie latvieši, neatkarīgi no sava aroda: mācību spēki universitātēs, skolotāji, inženieri ierēdņi, strādnieki, satiekas dažādās diskusiju sanāksmēs. Tanīs top iztirzātas dažādas latviešu kultūrālās un nacionālpolitiskas problēmas, valoties pēc atzinuma, ka „nepārtraukta, bezbailīga uzskatu sijāšana un vētīšana lai būtu īsākais ceļš uz tām patiesībām, ko spētu respektēt latviešu tautas viss lielais vairums."

Sinīs diskusiju sanāksmēs atskan šādas atziņas — „Ja mūs gadījumā šķir ideoloģija, tad mūs vieno rūpes par latviešu tautu" (Viskonsinas valsts universitātes profesors Valters Nollendorfs). — Šādās diskusijās atskan doma, ka visi svešatiešķi, kas ieradušies Latvijas territorijā, nes kopēju atbildību par krievu komūnistu okupācijas politiku Latvijā un ir pilnīgi atbildīgi latviešu tautai par savu rīcību vai savu vēlēšanos vai nevēlēšanos kalpot Latvijas interesēm. — Un — „Trimdas jaunatnes uzdevums ir meklēt jaunus ceļus, visus ceļus, lai būtu kopā un par savu tautu. — Ne no trimdas nāks Latvijas atrisinājums. Tam jānāk no latviešu tautas. Trimdinieki pat var būt galvenie darba darītāji, taču, paliekot savā vietā — tautas kalpībā un uzdevumā" (Eiropas kolledžas administrātīvais direktors Leons Paklons).

Šī vēstule jābeidz ar 18 gadu vecas latviešu meitenes vārdiem: jaunieši tēvzemē — mēs jums uzticamies!

NAIDS PRET KRIEVIEM BALTIJAS VALSTĪS

Angļu žurnālista apmeklējums Baltijas valstīs

Izplatītais angļu laikraksts „The Times" ievietojis savā līdzstrādnieka rakstu par Baltijas valstīm. Angļu žurnālists savā apciemojumā Baltijas valstīs pārliecinājies, ka salīdzinot ar Krieviju šeit atmosfēra esot vieglāka, cilvēki neesot tik nospiesti kā Krievijā. Dzīve Baltijas valstīs viņš redzējis daudz mazāk piedzērušos kā Krievijā. Šeit arī biežāk dzirdot vārdu „lūdzu" un „paldies".

Tallinā angļu žurnālists novērojis daudzas kafejnīcas, kur cilvēki satiekoties un tumpinot sarunāties arī vēl tad, kad kafijas tase jau izdzerta. Krievijā tā kautko neredzot. Tallinā žurnālists arī redzējis igauņu patvotās mēbeles, kas atšķirotīes no smagajām krievu mēbelēm.

Pēc žurnālista ieskatiem augstākais dzīves standarts zināmā mērā esot atkarīgs no tā, ka Baltijas valstīs dzīvokļu jautājums neesot tik ass kā Krievijā. Maskavā esot ar likumu noteikts, ka katrai personai jāiztiek ar 9 kv. metru dzīvojamās platības. Turpretim Tallinā uz katru cilvēku iznākot 27,7 kv. m., Rīgā — 12,5 un Viļņā — 11kv. m. (Liekas, ka angļu žurnālistam pasniegti propogandas dati, kas neatbilst patiesībai. Piemēra dēļ minēsim gadījumu, kur kāds Amerikas igaunis šovasar apmeklējis Tallinu un apciemojis radinieci, kas kopā ar divām citām sievietēm dzīvojusi malkas pagrabā ierīkotā istabiņā.)

Žurnālists atzīst, ka smagās rūpniecības celšanai Baltijas valstīs nav dabīga pamata, jo nav uz vietas izejvielu. Valdība to darot , lai būtu iemesls ievest krievu strādniekus un rusificēt šo zemi. Laudis esot ļoti neapmierināti ar to, ka valdība nelauj cilvēkiem izbraukt uz ārzemēm.

Tālāk žurnālists raksta, ka Padomju Savienībā, arī Rīgā aizliegts būvēt individuālas mājas, bet Tallinā varot būvēt. Partijas konferencē debatējuši, ka tas „runājot pretim moderno pilsētu būvniecības principiem." Kad žurnālists pārrunājis dzīves standartu Baltijas valstīs ar kādu jaunu igauni, tas pateicis, ka „krievi esot pieraduši ciest trūkumu, bet mēs — ne."

Kad žurnālists atgriezies Maskavā un pārrunājis Baltijas valstīs redzēto ar kādu krievu ierēdni, tas teicis: „O jā, jūs jau bijāt tur, ko mēs savā starpā apzīmējam par „padomju ārzemēm". Esot arī savi politiski iemesli, kāpēc Baltijas zemēs dzīves apstākļi labāki. Valdība ar to gribot mazināt tautas nemieru.

Raksta autors beigās piemin, ka pretkomūnistisku noskaņojumu un naidu pret krieviem viņš novērojis visur. Viņš seviški piemin kādu jaunu lietuvieti, kas ar lielu dedzību tam stāstījis, ka karš Lietuvā turpinājies līdz 1954. g. Zemnieki pretojušies kolektivizācijai. Šis karš esot bijis daudz smagāks kā karš pret vāciešiem. Katru rītu atrasti kritušo līķi.

Autors vēl piemin kādu gadījumu Viļņā, kad baznīcā mesas laikā ienākuši krievu tūristi. Lietuvieši pret tiem izturējušies ļoti naidīgi un neskopojušies ar kodīgām piezīmēm lietuviešu valodā.

(Nobeigums 7. lpp.)

Kārlis Upatnieks

PĀRTAPŠANA

Ieskats Veltas Tomas dzejo

Velta Toma mūsu literātūrā ie- nāca 30-to gadu otrā pusē, kad periodikā sāka parādīties viņas dzejoļi. Pirmā grāmata Mine- jums publicēta 1943. g. Jau ar to viņa parādījās ar skaidriem un īpatniem dzejnieces vaibstiem. Aizgājušo gadu laikā viņa ir nemitīgi tapusi un pārveidojusies, bet dzejas gara vaibsti nav mainījušies, jebšu kluvuši spilgtāki un skaidrāki. Svešatnē izdotas 6 grāmatas: 4 dzejoļu krājumi, 1 sonetu izlase un pirmais romāns.

Nav viegli vārdos raksturot kāda dzejnieka īpatnību, var dot tikai dažas dvēseliskas pazīmes kā tās izpaužas pārdzīvojumā, kas ieviļ tēmās un izteiksmes veidolos. Var jaust, ka jau ar pirmajiem dzejoļiem Toma apzinās savu dzejnieces sūtību — izteikt sevī izjusto. Te rakstur. gākais tas, ka dzejnicce skatās ar sirdi. Viņas dzeja iziet no pārdzīvojuma, kas, laužoties caur apzinātā prāta prizmu, izteiksmē veido kādu apslēptu, bet noteikti jaušamu domu. Pārdzīvojumi dzejnieci noveduši pie atziņu bagātībām, un jaunākajā dzejoļu krājumā Dziļumā jāpārtop viņa tās kaisa dāsnu roku. Bet tas nenozīmē, ka izjūtas būtu apietas, izdzēstas dvēseles vilņojumā, ne, — tās kūsā kā bijušas, jo milestība mīt dzejnieces dzīves zinā. Atšķirība tikai tā, ka izjūtas ar atziņām it kā maintās lomās. Gara kvēlē ir tapusi visa viņas dzeja. Pārtapšanas laikā šī milestība ir ieaugusi plašāku atziņu un domu laukos. Latviskuma kodols svešās zemēs jaunus asnus var dzīt tikai skaidri sevī apzinoties reizē latvieti un visuma locekli. So atziņu apziņa staro uz sirdi.

Atziņu šķēpi Veltas Tomas dzejā vietām ir griezīgi asi, bet arī vēlami, jo mums daudz jau pielipis svešuma ķērpju, kas jākasa nost. Vietām gan jaunās atziņas, simbolu zaigojošās šķautnēs, žilbina acis, nespējam tās skaidri saskatīt, bet tā nav dzejnieces vaina. Varbūt mēs vēl neesam izauguši līdz viņas gara skaidrībai.

Jau pirmais dzejolis Gliemežvāks, no kuŗa rindām ņemts grāmatas tituls, norāda uz visa krājuma kopnoskaņu, ievada lasītāju šo atziņu ceļā. Vērojot gliemežvāku, dzejnieci rodas domas, pl par to, k mēs, k pilns vi balsi un maina - koņa d Saļkoņā priekšst „Dziļum milestīb ticībā m mu.

Pārtap variācij driz vis los. Ari mo un ku. Don Toma s dzīvu k ša moti un skat savus n nā" (4. lapu pē vai vīt kur sm „ērkšķi „Nāve i pazīsti" — ja dzejniec cilvēka ba, 23. auga kā Viss dēšanās tiek kat tas un dvēseles na neva rūnās, dzirkstīs tumšā. turp vē Otrs rāda ce savīgan tad tīcā Posmu (39.) svētku dziļi izj un tēvz das dom mies par mām sv būt, kā brāļi, m viņu cie Līdz ga dziesma būtu īsā Dziesma Bet labi

18. turpinājums.

Agitas seja bija mākslas darbs par sev dīta, iesmaržota, tā spirgtuma un svā pietavoties tikko uzziedējušās meitenē, ka arī acu skropstas bija iekrāsotas, gatavotu svina vaskojumu, bet nepiecie mi iegūti ar sasmalcinātas lapislazuli vēl saka, ka Agitas lūpas staroja kā krāsā, kuŗu izgatavoja no bruņurupuc viņas roku un kāju pirkstu nagi bija ie sārto, no hennas lapām iegūto skidrum tomēr tikai mazā mērā būtu uzskaitīti nama ieņēmīgu kosmētikas, mākslas pa

Kā pravietis Natans, tāpat arī citi pravieši nikni ķēmējas pret sievietes pā smaržu, tā krāsu zinā, taču gandrīz b panākumiem, jo tā bija viena no kais nādā mērā saistīja kā Babilonas, tā Fi Sīrijas un jēzuīta sievietes, it kā tās s būtu vienas mātes meitas.

Tāpēc arī ķēniņa nepārsteidza n nis, kas plūda no Agitas augšuma, ne ar tība, ko varēja vērot tās tērpā. Pie vis bija pieradis, jo laiks, kad viņš dzīvoja

Kārlis Upatnieks

PĀRTAPŠANA ŠĶĪSTĪŠANĀS UGUNĪS

Ieskats Veltas Tomas dzejoļos Dziļumā jāpārtop. Grāmatu Draugs 1963. g.

Velta Toma mūsu literatūrā ienāca 30-to gadu otrā puse, kad periodikā sāka parādīties viņas dzejoļi. Pirmā grāmata Minejums publicēta 1943. g. Jau ar to viņa parādījās ar skaidriem un īpatniem dzejnieces vaibstiem. Aizgājušo gadu laikā viņa ir nemitīgi tapusi un pārveidojusies, bet dzejas gara vaibsti nav mainījušies, jebšu kļuvuši spilgtāki un skaidrāki. Svešatnē izdotas 6 grāmatas: 4 dzejoļu krājumi, 1 sonetu izlase un pirmais romāns.

Nav viegli vārdos raksturot kāda dzejnieka īpatnību, var dot tikai dažas dvēseliskas pazīmes kā tās izpaužas pārdzīvojumā, kas ievīts tēmās un izteiksmes veidolos. Var jaust, ka jau ar pirmajiem dzejoļiem Toma apzinās savu dzejnieces šūtību — izteikt sevi izjusto. Te raksturīgākais tas, ka dzejniece skatās ar sirdi. Viņas dzeja iziet no pārdzīvojuma, kas, laužoties caur apzinātā prāta prizmu, izteiksmē veido kādu apslēptu, bet noteikti jaušamu domu. Pārdzīvojumi dzejnieci noveduši pie atziņu bagātībām, un jaunākajā dzejoļu krājumā Dziļumā jāpārtop viņa tās kaisa dāsnu roku. Bet tas nenozīmē, ka izjūtas būtu apietas, izdzēstas dvēseles vilņojumā, nē, — tās kūsā kā bijušas, jo mīlestība mīt dzejnieces dzīves ziņā. Atšķirība tikai tā, ka izjūtas ar atziņām it kā maina tās lomās. Gara kvēle ir tapusi visa viņas dzeja. Pārtapšanas laikā šī mīlestība ir ieaugusi plašāku atziņu un domu laukos. Latviskuma kodols svešās zemēs jaunus asnus var dzīt tikai skaidri sevi apzinoties reizē latvieti un visuma locekli šo atziņu apziņa staro uz sirdi.

Atziņu šķēpi Veltas Tomas dzejā vietām ir griezīgi asi, bet arī vēlami, jo mums daudz jau pielipis svešuma ķērpju kas ja kāsa nost. Vietām gan jaunās atziņas, simbolu zaigojošās skaidrēs, žilbina acis, nespējam tās skaidri saskatīt, bet tā nav dzejnieces vaina. Varbūt mēs vēl neesam izauguši līdz viņas gara skaidrībai.

Jau pirmais dzejolis Gliemežvāks, no kura rindām nemts grāmatas tituls, norāda uz visa krājuma kopnoskaņu, ievada lasītāju šo atziņu ceļā. Vērojot gliemežvāku, dzejniecei rodas domas, plaukst pārdzīvotā vīzija par to, kas notiek okeāna dzelmēs, kur „Pirmpasaules spēka pilns vilnis ceļas un aizskalo balsi un atbalsi, galu un sākumu maina — daino ūdeņu velvēs šalkoņa dzisdama: Visums" (10.). Šalkoņā klausoties rodas vīzijas priekšstati un atziņas doma, ka „Dziļumā jāpārtop ticot Dieva mīlestībai atbalss mūžībā". Šīni spilgtāki un skaidrāki. Svešatnē izdotas 6 grāmatas: 4 dzejoļu krājumi, 1 sonetu izlase un pirmais romāns.

Pārtapšanas motīvs, dažādās variācijās un nianšēs, izskan gandrīz visos pirmā posma dzejoļos. Arī skumjās noskaņas gaismo un ceļ atziņas, kas dod spēku. Domājot par karā kritušiem, Toma saka: „Satiec savu sirdi dzīvu kaŗa dārzā" (14.). Tā pati motīva cita variācija: „Vārpā un skarā, mežarozes tvanā — savus mīļos rodu nāves dzīvošanā" (16.). Vērojot rozi „veram lapu pēc lapas", autore domā „vai vītīs pie krūts tā, vai kapa, kur smiltis beram?" Šīni neziņā „ērkšķi vien īsti", dod atziņu: „Nāve ir dzīvības māsa, ko nepazīsti" (18.). Pie baigas atziņas — ja dziļumā nepārtopam — dzejniece pieved domājot par cilvēka gara nespēku (Nepilnība, 23. lpp.): „Uz kapiem zāle augs kā pilnības mati".

Viss pirmais posms ir gremdēšanās sevī. Personīgās izjūtas tiek kausētas gara ugunīs, šķīstītas un rūdītas, lai dzīvs paliktu dvēseles kodols. Šķīstīšanās atzīna nevar vairs izplēnēt ikdienas krāsā, kuŗu izgatavoja no brūnurupuču utiņ, bet viņas roku un kāju pirkstu pagi bija ieziesti ar bāli sārto, no henijas lapām iegūto skidrumu, tad ar to tomēr tikai mazā mērā, būtu uzskaitīti ķēniņa sievu nama iemītnieču kosmētikas mākslas paņēmieni.

Kā pravietis Natans, tāpat arī citi redzētāji un pravieši nikni cīnījās pret sieviešu pārmērībām kā smaržu tā krāsu ziņā, ņēma gandrīz bez jebkādiem panākumiem, jo tā bija viena no kaislībām, kas vienādā mērā saistīja kā Babilonas, tā Ēģiptes, kā arī Sīrijas un ješuruna sievietes. It kā tās šai ziņā visas būtu vienas mātes meitas.

Tāpēc arī ķēniņu nepatīkdza ne smaržu vilnis, kas plūda no Aģitas augšņa, ne arī krāsu bagātība, ko varēja vērot tās tērpā. Pie visa tā virs jau bija pieradis, jo laiks, kad viņš dzīvoja sava tēva namā vai arī ķēniņa Zaula galmā, kur sievietes veica visus smagos un rupjos mājas darbus, vairāk domādamas par ģimenes labklājību nekā par savu ārējo izskatu. Sālemā bija aizmirsts — tur visus nepatīkamos darbus veica verdzenes, ko ķēniņš bija ieguvis daudzajos karos, kuŗos ješurūna vīri bija pārvarējuši kaimiņtautas.

It kā sagaidīdams gaŗu nogurdinošu stāstu, ķēniņš atzvēlās pret sava sēdekļa atzveltni.

„Runā, Aģita . . ." viņš mierīgi atkārtoja.

Bet Aģita, vērodama ķēniņa gurdo seju, ko ietvēra kupls, bet jau pilnīgi baltu matu vilnis, un viņa rāmās, skumjās acis, pēkšņi saprata, ka viss, ko viņa bija cerējusi panākt ar dudaima sulas palīdzību, vairs nenotiks . . . Viņa bij maldījusies! Līdz ar to zaudēja jēgu arī viss tas, ko viņa ar tādu centību bij pielietojusi . . . savas sejas, ķermeņa, sava tērpa izdailošanai. . . .

Nē! Šim vecajam un nogurušajam vīram bij vajadzīga atpūta, bet ne tas, ko tam varēja piedāvāt kāda izskaistināta sieviete. Šī vilšanās satrieca Aģitu un viņas domas darbojās izmisuma pilnā spraigumā, lai atrastu izeju no stāvokļa, kuŗš nesolīja nekā no tā, ko bij cerējusi.

„Lai kungs un ķēniņš dzīvo mūžīgi . . ." viņa muldēja, gandrīz pati nesaprazdama, ko runā, — un lai svētīts ir ikviens, kuŗs viņa namā ienāk un no ta aiziet . . . Lai viss, ko ķēniņš dara, ir kā sēkla, kas krīt labā zemē un nes augļus . . .—

„Teic, Aģita, kādēļ tu esi nākusi?" ķēniņš ieinteresēti jautāja, vērodams Aģitas izskaistināto seju un ieelpodams smaržas, kas to ietvēra kā gurdinātājs tvans. Viņa atmiņā kā kāda vāja, tāla gaisma uzzibēja kvēla, trokšņaina dienvidus nakts un kaislīgu deju virpulis. Tā drūzmā izdalījās graciozs, aicinošs un savādas trauksmes pilns tēls — Aģita! . . .

Laikam šis atmiņu uzplūdums kaut ko pārveidoja mierīgajā ķēniņa sejā, jo tā kļuva it kā gaišāka. Tas Aģitu iedrošināja un viņas domās radās kāds pavediens, ko tā ar pēkšņu apņēmību sāka risināt savam nodomam par labu:

„Lai ķēniņa gudrība atrisina to, ko viņa kalpones prāts savā nespēkā nespēj: kādēļ gan ķēniņš ješuruna lielkungu un augsto vīru starpā nav aicinājis savu kalpu Adonju, kam ir ķēniņa asinis un kuŗa sirds ir jauna un gaiša kā avots Jūdas kalnos? Kādēļ gan ķēniņš to nepaaugstina sava nama lielo un vareno starpā, kā to ir darījis ar daudziem citiem Jūdas un Benjāmiņa vīriem, kas ir sveši ķēniņa cilts asinīm? es jautāju un tad teicu: es tava māte, mans dēls Adonja, ceļšos un iešu, lai atrastu žēlastību mana kunga un ķēniņa acīs, lai ķēniņš pacel savu vaigu pār tevi un tu topi atrasts par cienīgu un atrodi sev vietu ješuruna lielkungu starpā. Un tavs kalps un mans dēls Adonja atrada to labu esam un teica: ej, mana māte, un lai Kungu Kungs apgaismo ķēniņa prātu, ka tavs gājiens nav it kā ceļš ūdenī, kur nepaliek nekādu pēdu . . ."

Ķēniņš klausījās Aģitas pazemīgajos vārdos, kam cauri tomēr izskanēja pārliecība, ka viņai tiesība nākt pie ķēniņa un prasīt Adonjam pienācīgu tiesu ķēniņa plašajā galma ļaužu pulkā. Un tūliņ viņam bija jāatceras kāda cita reize, ka viņa priekšā tāpat kā tagad Aģita, bija stāvējusi lepnā Gešūras ķēniņa meita Maaka, Absaloma māte.

„Absaloms ir kā jauns lauva Libanonā, viņa balss ir varena vīra balss, bet viņa roku spēks spēj salauzt lāča pakausi. Kādēļ tad tu, ak ķēniņ, viņu nepaaugstini savu kalpu pulkā, lai visi redz, ka tas ir tavs dēls?"

Tā bija runājusi lepnā Maaka un ķēniņš bija tai paklausījis, jo to, ko prasīja Maaka, vēlējās arī viņa paša sirds. Un ķēniņš atļāva Absalomam to, ko nebija atļāvis nevienam citam no saviem dēliem: Absaloms drīkstēja turēt pulku bruņotu vīru, kas paklausīja tikai viņam. Absaloms drīkstēja runāt līdzi tēvam, kad tas apspriedās ar saviem karaspēka virsniekiem vai atsevišķo valsts novadu administrātoriem. Ķēniņš nelikās redzot, cik nopietnas un pat drūmas kļuva Josafata, Jasabeāma un citu galma vīru sejas, kad Absaloms tos kaitināja ar savām asajām un kodīgajām piezīmēm. Bet tad bija nācis baigais pārsteigums — kādā dienā Absaloms pēkšņi bija nostājies ķēniņam preti kā tā niknākais ienaidnieks.

Ķēniņa sejā pēkšņi it kā kas sabruka un Aģita redzēja savā priekšā vīru ar īgnu, neglītos vaibstos pārvērstu seju. Viņa satrūkās, jo nesaprata, kas bija izsaucis šo pārmaiņu. Bet ķēniņš ar redzamām pūlēm piecēlās kājās.

„Ej, tu neprātīgā sieva, iekams neesmu licis sievu namā uzraugam, lai tevi pārmāca!" un ķēniņš dusmīgi pamāja ar roku pret izeju.

Aģita aizgāja, apvainota un sarūgtināta. Kāpdama viņa īgni trieca pret akmiņs plākšņu grīdu dārgo mazo Babilonas meistaru veidoto tilpni ar dudaima sulu. Viss, par ko viņa ilgu laiku bija domājusi, viss kam bija gatavojusies kā kaut kam vissvarīgākajam savā dzīvē, nebija izdevies. — ķēniņš no tās bija novērsies īgnumā un dusmās. Gan viņa zināja, ka tas, kas nupat bija atgadījies, nekļūs nevienam zināms un tāpēc viņas stāvoklis sievu namā nemainīsies, jo ķēniņš nebija launprātīgs un atriebīgs. Bet kāda tam bija nozīme, ja nepiepildījās tas, ko viņa tik ļoti vēlējās . . .

(Turpinājums sekos)

ROMĀNS

18. turpinājums.

Olģerts Cakars

MĪKLA

„Atmini manu mīklu!"
Radītājs smaida
un atstāj cilvēku ziedošā pļavā.

„Atmini manu mīklu!"
aizgaudo vējš,
un cilvēks ir viens rudenī savā.

„Atmini manu mīklu!"
nāve pie loga klauvē
un glauž kaulu skavās.

„Atmini mīklu!"

Eduards Freimanis

IDEĀLI UN ĪSTENĪBA

X

Ko darīt latviešu vecākiem, lai mūsu zēni un meitenes nesāktu ticēt, ka īstie varoņi nebija Viesturs un Kaipaks, bet Džo Luis un Rokets Ričards? Veltīgi pajauties uz skolām, jo arī audzinātāju galvās iespiedusies aģģārnā sporta vērtību jēga. Tāpēc vecākiem jāiesaistās sportiskajā audzināšanā — jārūpējas par pareizu ievirzi; jāizskaidro, kādas vērtības atzīstamas un kādi māņi atmetami. Jau pirmskolas gados bērni spēj saprast, ka vērtīga nav varmācība, kas kairina, bet diženums, kas apskaidro. Gaŗas runas ar skaidri manāmu nolūku jauniešus nogurdina un var novest pie pretējā rezultāta. Draudzīgajām pārrunām, kas iesāktas it kā nejauši, daudz labākas sekmes. Piekļājībai un biedriskuma tikumiem jāvalda ģimenē ik dienas; veselības kopšanai un saudzēšanai jākļūst pašām par sevi saprotamām paražām. Tāpat svarīgi nodrošināt ģimenes saskaņu, labvēlību, milestību. Beidzot: ja jaunietis būs mācījies novērtēt grieķu skulptūru, lasījis Dantu, klausījies Bēthovenu, priecājies par Rafaelu un iemīlojis dainas, viņš laikam nekad nemēģinās ievainot spēles pretinieku un neuzgavilēs rupjībām.

☆

Progresīvās audzināšanas ietekmē sabiedriskā piemērošanās kļuvusi par šāsdienas saukli: Intelligents ir tas cilvēks, kas vienmēr prot piemēroties. Šī saukļa pamatdomai — līdzīgi daudzām citām progresivistu atrastajām patiesībām — var pievienoties. Nelaime tikai tā, ka daļa skolotāju šai piemērošanās mācībai seko akli. Viņi gaužām reti vai pat nekad nekritizē, atlauj ikvienam katrā gadījumā izteikties pēc patikas, vienmēr cenšas slavēt un glaimot. Pieredze rāda, ka skolotājam — pašlabuma meklētājam — piemērošanās atmaksājas. Zemas atzīmes un kritika skolotāju padara nepopulāru klasē un sabiedrībā, jo gan skolēniem gan vecākiem patīk klausīties slavinājumus un redzēt labas liecības. Tāpēc progresīvais skolotājs piemērojas: viņš piemirst ēnas, bet apjūsmo katru nieku, no kā nāk kāds gnišumiņš. Ja skolēna rakstu darbā kļūdu kā mudž, skolotājs uzsver, ka jaunietis tomēr darījis, cik spējis. Un ieliktā atzīme rāda, ka audzinātājs ir goda virs, kas negrib ne sarūgtināt, ne sāpināt. Nelaime vienīgi tā, ka sarūgtinājumi ātrāk vai vēlāk tomēr nāk. Kā jau iepriekš pastāstīts, skolnieki pakāpeniski paliek atpakaļ tik tālu, ka viņi nekādi netiek talā ar uzdevumiem — nelīdz vairs ne iztapīgais skolotājs, ne prasību pazemināšana. Mīkstu pieeju skolotājs var atrast arī disciplīnas pārkāpumiem. Izdevīgāk ir sameklēt attaisnojumu, nekā sodīt. Patiesi vērtīgā izcelšana rada darba prieku, bet pārspīlējumi atbalsta paviršību. Vājo sekmju un neizvedības slēpšana ir arī vidusskolai nepiemērota skolēna krāpšana: Viņš dzīvo ticībā savam krietnumam, kas patiesībā ir ziepju burbulis.

Tā kā nevis skolotājs, bet skolēns ir progresīvās audzināšanas centrā, tad skolotājs klasē vairs nevalda. Šāds stāvoklis arī liekas apsveicams: žēl tikai, ka Amerikas audzināšana ieskrējusi pretējā galējībā: skolēni valda skolotāju. Viņi aizrāda, kas un kā mācāms, kas un kā pārraugāms. Skolēniem tiesības novirzīt skolotāju no mācību stundēi izplānotās vielas kaut kādās maznozīmīgās pārrunās, jo skolotājam trūkst attaisnojuma, lai pārtrauktu šādu pļāpāšanu. — Jaunatnes intereses jāapmierina. Diskusijas veicina sabiedrisko augšanu; tās māca domāt un runāt, norāda progresīvisti. Tomēr sabiedrisko briedumu jaunieši, liekas, varētu iegūt ārpus stundām daudz vieglāk nekā nokavēto izskaidrojumu ķīmijā vai vēsturē. Tāpat ir ar domu izmaiņu debatēs: jauniešiem der vingrinātles izteiksmē, bet viņi ir kā zvejnieki uz irstoša plosta, jo — nonieko daudz laiku — nav paspējuši daudz atziņu atrast grāmatās un uzkrāt vērtības savos smadzeņu labirintos. Tikai ģenijiem jau pusaudžu gados ir savas oriģinālas, vērtīgas atziņas. Negribu sacīt, ka skolēniem nekad nevajaga atļaut pārrunāt problēmas. Bet ja viņi to dara bez nopietna motīva, kad vien iedomājas — dažkārt pat ar apzinātu mērķi izšķiest laiku — tad pārrunām vairs nav attaisnojuma.

(Turpinājums sekos)

VĒRMEĻU BIĶERIS

Vērmeļu biķeris — tā sauc Edmunda Zirnīša sonetu un sonetīnu krājumu, kas tikko iznācis Tilta apgādā. Grāmatai ievadvārdus — pārdomas par Edmunda Zirnīša sonetu cikliem — uzrakstījis mūsu dzejas seniors prof. Ludis Bērziņš. Pakavēdamies pie vērmeļu skarbās smaržas, kas ne ikreiz mums dara prieku, bet, saka cienījamais seniors — „dzīves saldumu baudīdams, cilvēks dažkārt jūt vajadzību dzīves vīnā iepilināt arī ko no vērmeļu rūgtuma, jo saldums, mūžīgi saldums vien, apšķebina sirdi un top par salkanumu."

Edmunds Zirnītis savā Vērmeļu biķerī dalās ar lasītājiem kā savu personīgo, tā arī visas tautas traģisko pārdzīvojumu kausā. Grāmatas ietērpu rotā Viestarta Aistara smalki tvertie akvareļi, kas pievienoti katrai no grāmatas 6 nodaļām. Šī Tilta apgāda grāmata ir nevien viena no krāšņākām, bet arī viena no vērtīgākām 1964. gadā iznākušo grāmatu klāstā.

E. T.

Iznākusi O. KROLLA

DAUGAVA LATVJU DAINĀS

Maksā $ 1.-

Pasūtinot izdevniecībā: 75 g.
Rakstīt: O. Krolls, 12 Harrison St., Oak Park, Illinois 60304, USA.

KRIEVIEM BALTIJAS VALSTIS

sta apmeklējums Baltijas valstīs

ikraksts krievu strādniekus un rusificēt
ava līdz- šo zemi. Laudis esot ļoti neap-
Baltijas mierināti ar to, ka valdība ne-
s savā lauj cilvēkiem izbraukt uz ār-
valstīs zemēm.

zinot ar Tālāk žurnālists raksta, ka Pa-
ra esot domju Savienībā, arī Rīgā aiz-
tik no- liegts būvēt individuālas mājas,
zīve Bal- bet Tallinā varot būvēt. Partijas
piskāka. konferencē debatējuši, ka tas
redzējis „runājot pretim moderno pilsē-
kā Krie- tu būniecības principiem." Kad
rdot vār- žurnālists pārrunājis dzīves stan-
dartu Baltijas valstīs ar kādu
sts novē- jaunu igauni, tas pateicis, ka
icas, kur „krievi esot pieraduši ciest trū-
turpinot kumu, bet mēs — ne.'
kad kafi-
Krievijā Kad žurnālists atgriezies Mas-
lūnā žur- kavā un pārrunājis Baltijas val-
nuņu pa- stīs redzēto ar kādu krievu ie-
atšķiro- rēdni, tas teicis: „O jā, jūs jau
vu mēbe- bijāt tur, ko mēs savā starpā
apzīmējam par „padomju ārzemēm". Esot arī savi politiski iemesli, kāpēc Baltijas zemēs dzīves apstākļi labāki. Valdība ar to gribot mazināt tautas nemieru.

tiem aug-
s zināmā
o tā, ka
kju jautā-
kā Krievi-
kumu ne-
sonai jāiz-
dzīvojamās
Tallinā uz
7.7 kv. m.,
— 11kv. m.
urnālistam
dati, kas
Piemēra
, kur kāds
šovasar ap-
apciemojis
divām ci-
si malkas
biņā.)
ka smagās
Baltijas
pamata, jo
lu. Valdība
nesls ievest

Raksta autors beigās piemin, ka pretkomūnistisku noskaņojumu un naidu pret krieviem viņš novērojis visur. Viņš sevišķi piemin kādu jaunu lietuvieti, kas ar lielu dedzību tam stāstījis, ka karš Lietuvā turpinājies līdz 1954. g. Zemnieki pretojušies kolektivizācijai. Šis karš esot bijis daudz smagāks kā karš pret vāciešiem. Katru rītu atrasti krituši līki.

Autors vēl piemin kādu gadījumu Viļņā, kad baznīcā mesas laikā ienākuši krievu tūristi. Lietuvieši pret tiem izturējušies ļoti naidīgi un neskopojušies ar kodīgām piezīmēm lietuviešu valodā.

(Nobeigums 7. lpp.)

(Nobeigums sekos)

Latvieši Kanadā

JAUNS LATVIEŠU PASĀKUMS

Šai rudenī Ankasteras Shopping Plaza, pie 2. lieiceļa jaunu veikalu atvēris Teodors Krigers. Viņam šāda paša veida uzņēmums bija Hamiltonā, Barton St. E., kopā ar V. Sebriņu, tas saucās ACE Hardware. Tagad katram no viņiem ir savs veikals. Jaunais latviešu veikals saucas „Ted's Ancaster Hardware" un tas atrodas lielās, gaišās un plašās telpās, kas pilnas ar visām nepieciešamām precēm. Laipna un preciza apkalpošana ir labākā ķīla veikala augšupejai. Labas sekmes!

KANADAS DAUGAVAS VANADZES UN VANAGI!

Ieejot Jaunajā gadā, pateicos par to sirdsdedzi un darba prieku, ar kādu jūs veicāt dažādos uzdevumus DV mērķu īstenošanā pagājušā gadā.

Arī jaunajā gadā mūsu mērķi paliek: palīdzība grūtībās nonākušiem tautas locekļiem un darbs mūsu apspiestās tautas atbrīvošanai no krievu komūnisma jūga.

Vēlu visai DV saimei Kanadā un tiem tautiešiem, kas atbalstījuši mūsu darbu, Dieva svētību katra personīgā dzīvē, kā arī mūsu kopējam darbam. Ceru, arī nākošā gadā netrūks atsaucības un darbošanās prieka.

Daugavas vanagi, sasauksimies!

R. Epneris
DV KV priekšsēdis

Aktrise A. Bencone „nospodrina" zvaigžņu princesi svētku izrādei Austrumu draudzes bērnu eglītes vakarā. Foto JAK

Vecā gad

TORONTO

Laikraksta galvenais informātors: R. Norītis, 135 Laird Dr., Toronto 17, Ont., tālr. 421-6074.

DARBA TALKAS LATVIEŠU NAMĀ

notiek otrdienas un ceturtdienas vakaros, pieteikšanās uz vietas, 922-2931, vai pie R. Skujiņa RO 7-9984, vai A. Stikuts HU 1-0431.

LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra mūs informē, ka viņa jaunā adrese ir 36 Coe Hill Drive, Toronto 3, Ont., nevis 31 Coe Hill Dr., kā kļūdaini iespiests Latviešu bankas kalendārā.

J. Niedras tālrunis līdzšinējais — RO 9-6458.

„LATVIEŠU APRIŅĶI"

Eglītes vakars „latviešu apriņķi" notiks 1965. g. 9. janvārī, plkst. 8.00 vakarā Šelburnā, Legiona zālē.

Svētbrīdis, deklamācijas un mūzikāli priekšnesumi. Savstarpēja apdāvināšanās (apm. $1.- vērtībā) un groziņi.

Tuvus un tālus ciemiņus laipni aicina DV Druvas nod. un latviešu lauksaimnieki.

SV. KATRIŅAS

Sv. Katrīnu vanadžu kopas rīkotais tradicionālais Jaunā gada sagaidīšanas vakars - balle notiks greznajā „Beacon Motor Hotel" zālē (pusceļā starp Hamiltonu un Sv. Katrīnu Q.E. lielceļa malā). Sākums plkst. 9, beigas 3 no rīta. Jautrība, pārsteigumi, laba deju mūzika.

NIAGARA

Niagaras latviešu skolas eglītes vakars skolēnu (teātŗa spēlētāju) slimības dēļ pārcelts uz 9. janvāri, plkst. 6 vak. Sarīkojums notiks Sv. Jāņa baznīcas zālē, 580 Portage Rd. N. Programmā māc. J. Prauliņa svētbrīdis, skolot. P. Dūma 3 cēlienu lugas „Vai es esmu par daudz" izrāde, svētku vecīša apciemojums, cienasts, tautas dejas un rotaļas. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

LONDONA, Ont.

20. decembrī ev.-lut. draudzes dāmu komiteja savas priekšniece L. Pētersonas vadībā rīkoja visiem Londonas un apkārtnes tautiešiem Ziemsvētku egļīti ar latviešu sestdienas skolas audzēkņu priekšnesumiem. Sarīkojumu ar īsu uzrunu atklāja draudzes priekšnieks H. Rapa. Svētbrīdi vadīja mācītājs J. Prauliņš. Sekoja skolēnu deklamācijas, uzvedumi un ieskaņas. Ziemsvētku vecītis apdāvināja bērnus. Bērni gāja arī rotaļās. Dāmu komitejas pacienāja arī visus sarīkojuma dalībniekus. Ps.

VINIPEGA, MANITOBA

DV Manitobas nodaļas Ziemsvētku eglītes vakars š. g. 5. decembrī notika samērā labā laikā, kad nikņais sals te bija mitējies. Bērni un vecāki bija pulcējušies kuplā skaitā. Svētbrīdi vadīja mācītājs L. Grendze. Dziesmas pavadīja un programmu kupliņāja brīvmāksl. G. Tomsons. Vakaru bija izkārtojusi un vadīja E. Šmite.

Ziemsvētku vecis (Ansis Treiguts) bija ieradies bez rīkstes, jo ar bērniem bija ļoti apmierināts, tos bagātīgi apdāvinādams.

Dāvanu sainīšu sagatavošanā un saviesīgā vakara noorganizēšanā čaklī bija strādājušas vanadžu pr-ce L. Smoļinska un A. Jandava. Visi eglītes vakara veicinātāji izpelnījās nodaļas pr-ka K. Līcena sevišķu pateicību.

O. Š.

HAMILTONAS YMCA IEGŪST OTRO VIETU INTERNACIONĀLĀ VOLEJBOLA TURNĪRĀ

Ontario atklātā volejbola turnīrā, kas notika Toronto Centrālās YMCAs sarīkojumā, piedalījās 15 vīriešu un 9 sieviešu vienības. No ASV piedalījās 5 vīriešu un 4 sieviešu vienības, bet Kanadu pārstāvēja Toronto, Hamiltonas, Montreālas un Otavas volejbolisti. Hamiltonas YMCAs pamatsastāvu veidoja Hamiltonas latviešu Spartas spēlētāji. Toronto YMCAs sastāvā darbojās arī jaunie volejbolisti — Pilskalnietis un Treiguts, bet vairāki latviešu spēlētāji papildināja Centrālās YMCAs izlases vienību. Sevišķi spēcīga bija amerikāņu St. Jozefa Leds vienība no Pensilvēnijas; šī vienība ierindojama 10 labāko amerikāņu vienību starpā. Sacīkstēs piedalījās arī viena latviešu sieviešu vienība — Hamiltonas Sparta. Diemžēl, šoreiz latvietēm neveicās.

Vīriešu volejbolā uzvarēja Leds vienība, pārspējot Hamiltonu ļoti sīvā cīņā ar 18:16 un 15:12. Hamiltona palika otrā vietā. Šis latviešu volejbolistu panākums ir augsti vērtējams, jo otrā vieta spēcīgā internacionālā turnīrā, kurā piedalījās vairākas ļoti labas amerikāņu vienības, liecina, ka latviešu vīriešu volejbola līmenis ir augsts.

Sieviešu grupā uzvarēja Čikāgas Rebels.

HAMILTONAS SPARTA IZCINA R. GLĀZERA CEĻOJOŠO BALVU

Volejbola turnīrā Čikāgā, kuru rīkoja Čikāgas LBSK, piedalījās 7 vienības. Rīkotāji un Milvoku Auseklis piedalījās sacīkstēs ar 2 vienībām. Priekšsacīkstes notika 2 grupās. Priekšsacīkstēs Dimoinas Beverīna uzvarēja Indianapoles DV ar 15:15 un 15:10; Čikāgas Auseklja 2. vienību ar 15:9 un 15:3; Čikāga Beverīnu ar 10:15, 15:10, 15:11; Beverīna Ausekli ar 15:9, 15:2; Čikāga Indianapoli 15:5, 15:6; Auseklja 2. vien. 10:15, 15:11.

Otrā grupā Auseklis uzvarēja Čikāgas 2. vien. 15:2, 7:15 un 15:12, Sparta Čikāgas 2. vien. 15:4, 8:15, 15:12, 15:5, 15:12, 15:12.

Pusfinālā Čikāga spraigā cīņā uzvarēja Milvoku Ausekli ar 15:13 un 15:8, bet Sparta uzvarēja Beverīnu ar 15:2 un 15:1.

Finālā satikās Hamiltonas Sparta ar Čikāgas LBSK. Uzvarēja Spartas izlase ar 10:15, 15:9 un 15:5 rezultātu.

R. Glāzers pasniedza uzvarētājiem balvu. Nākamā gadā balvas izcīņa notiks Hamiltonā.

Spartas sastāvā spēlēja: Eichvalds, Šustiņš, Vilmanis, Richters, Leja, Priedītis, Tērauds un M. Žulps. Čikāgiešu sastāvā: Tums, Strazdiņš, Ezeriņš, Dzelme, Purkalītis, V. Tums.

AR GARA . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

vācu valodā lasāmi Baltische Hefte, Baltische Briefe, Baltisches Recht, kā arī citos periodiskos izdevumos Vācijā. Bez rakstiem Šilde dauģzos priekšlasījumos, arī radio un televīzijas raidījumos informējis vācu un citas Eiropas tautas par mūsu iktenieiem. Par Baltijas valstu pašnoteikšanās jautājumiem un padomju imperiālismu referējis internacionālās juristu komisijas sēdēs Ženēvā. Kopš 1951. g. Ād. Šilde noorganizējis, vadījis vai līdzdarbojies 26 preses konferencēs ārzemju žurnālistiem.

Lai sekmes turpmākos mūsu tautai un tēvzemei veltītos darba gados.

J. Gaigulis

RAKSTĀMMAŠĪNAS
par visizdevīgākajām cenām
ALEKSANDRS KĀNBERGS,
65 Ferrier Ave., pie Danforth Ave, Tel. 463-2667

Aivars Pone beidzis aviācijas kara skolu (RCAF) Kanadā un paaugstināts lidotāju virsnieka pakāpē. Uzņēmumā A. Pone saņem spārnu nozīmi.

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

Aleksandrs stāsta:

Pa latviešu slepeno aģentu bistamajām gaitām.

Apgāds LATVIS nodod iasītājiem Aleksandra stāstījuma ZILĀ APLOKSNE gaidīto turpinājumu

NEREDZAMĀ DIVIZIJA

Jaunajā grāmatā autors stāsta par Latvijas pretizlūkošanas īpašās aģentūras darbību Otrā pasaules kara priekšvakarā.

Tie, kas lasījuši ZILO APLOKSNI, sekos ar neatslābstošu interesi NEREDZAMĀS DIVIZIJAS cinītāju gaitām no pirmās līdz pēdējai jaunās grāmatas lappusei.

Tāpat intriģējošais stāstījums saistīs lasītājus, kas ZILO APLOKSNI nebūs lasījuši, jo NEREDZAMĀ DIVIZIJA ietver sevī noslēgtu notikumu posmu.

Grāmata ilustrēta, glīti iesieta, pasūtinot apgādā maksā $3.50 (ieskaitot piesūtīšanas izdevumus).

LATVIS Publishers,
Toronto, Canada

Apgādam LATVIS
23 Glen Davis Crs.
Toronto 13, Ont., Canada

Lūdzu man piesūtīt Aleksandra jauno grāmatu NEREDZAMĀ DIVIZIJA.

Pievienoju $3.50 (čeku ☐, naudas pārvedumu ☐, skaidrā naudā ☐).

Vārds, uzvārds .....

Adrese .....

.....

AR PĪPI U

Ne katru reizi gadās, ka iesāžas lidmašīnā un pēc tam nolaižas vēlamā vietā. Viktors Vīksniņš no Čikāgas bija domājis piedalīties ALAs valdes sēdē Nujorkā un savam ceļojumam izmantoja lidmašīnu. Bet pat modernie nosēšanās aparāti nepalīdzēja, bieza migla klāja Nujorku un šīs lielpilsētas lidlauki bija slēgti. Lidmašīna pēc Nujorkas apriņķošanas devās uz Bostonu, bet no turienes ALAs valdes locekļiem vairs nebija izredzes ierasties Nujorkā laikā, lai piedalītos sēdē. Viņš devās atpakaļ uz Čikāgu, neredzējis Nujorku un nepiedalījies ALAs sēdē.

Tanī pašā dienā līdzīgi gadījās Nujorkas mācītājam A. Ozolam. Atgriežoties no Pitsburgas, arī viņa lidmašīnai bija jādodas uz Bostonu. No turienes viņš ar autobusu ieradās Nujorkā. Braucot ar autobusu tiešā ceļā no Pitsburgas, laikam būtu iznācis laika ietaupījums.

Ka latvieši ir grāmatu cienītāji, to pierāda no vācu valodas tulkotās grāmatas. Barbarossa izpārdošana divās nedēļās. Šīni pašā laikā otrā izdevumā iznāca līdzīga satura grāmata, kas sarakstīta latviešu valodā: A. Silgaiļa Latviešu leģions.

LIENA KAUGARA (Rode) Ohio valsts universitātē ieguvusi BA grādu vēsturē. Ir studentu vienības „Ausma" saviete.

Grāmatas pēr
matu plaukti un
jas privātas bibl
varbūt plaukts i
tam grāmatas s
bet lielākai daļai
vietotas plauktos
kam ir lielākā pri
bet liekas, ka šīs
literatūrvēsturniek
čolim Istoranžā,
pa grāmatu skai
padsmitam tūkst
laikrakstus un žu
stoši nav tikai tri
bet arī agrākie u
vijas izdevumi. N
šīs grāmatas n
rietumos izdoto
tu parastā cena
lariem. Tomēr arī
lielākā vēl vienmē
dažas brīvajā pas
viešu grāmatas, u
šu „Mīsiņš" vienm
kur rādās izdevība
no grāmatu robie

Gadās, ka cilvē
lants atklājas dzī
Tā tas notīcis ar
pilsētiņā „Nudžer
nes pāri Hudsona
dzēt Nujorkas debe
meklējot pirms
diem kādu abstrak
stādi, tautietim k
iepatīcies, ka pā
viņš ar krāsām to
dot, kas samērā
Draugi pierunāju
abstrakto gleznoš
tis arī darījis. Vi
Milta studiju, ku
jies, pēc tam glez
da latviešu māksl
bu savas mājas p
bijis izstādi, bet
tīts, ka gleznas i
vičā, piemānot pa
sās darbu pazinē
vus darbus iesūti
izstādēm, un tagad
tiem saņēmis atzi

Ir cilvēki, kam
mēr bijusi laime,
to, kam nelaimējas
rības izlozē laim
tājs bija Viktors K
jorkā, kas ieguva
no 10 lozēm, bet

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

31. decembrī — Latviešu nama prezidijs rīko Jaungada sagaidīšanu 491 College ielā.

2. janvārī — pl. 5 Latviešu namā Sestdienas skolas eglītes vakars,

3. janvārī — pl. 3 Latviešu namā Sestdienas skolas eglītes vakars.

9. janvārī — Ziemsvētku kauju atceres sarīkojums DV namā — 123 Huron St.

9 janvārī — plkst. 7 vak. Mednieku un Makšķernieku kluba sarīkojums Kolumba zālē.

16. janvārī — vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts — balle Latviešu namā.

23. janvārī — plkst. 8 Latviešu namā Preses balle. LPB Kanadas kopa.

24. janvārī — plkst. 11 Rakstnieku rīts Latviešu namā. LPB Kanadas kopa.

30. janvārī — plkst. 7.30 vak. Sv. Andreja b. zālē TLTA sestd. ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma atcere. Skolas drāmatiskā pulc. priekšnesumi.

6. februārī — pl. 8 vak. DV Toronto nod. masku balle „Aiz upītes es izaugu" Latviešu namā.

19. februārī — plkst. 8 vak. Mākslinieku vienības Latvis karnevāls Columbus zālē, 36 Linden ielā.

12. februārī — Tor. Latv. Stud. K. karnevāls Nakts latīņu kvartālā.

HAMILTONA

31. decembrī — plkst. 8 vak. HLB Jaungada sagaidīšanas sarīkojums Latviešu namā, 16 Queen St. N.

16. janvārī — Hamiltonas DV nod. pilnsapulce un biedru vakars Latv. namā, 16 Queen St. N.

13. februārī — plkst. 8 vak. Hamiltonas DV nod. gadskārtējais „Karnevāls Pigbridžā" Connaught hoteļa Sheraton zālē.

SV. KATRIŅAS

31. decembrī — vanadžu kopas Jaungada sagaidīšanas balle Beacon Motel Hotel telpās.

Sv. Jāņa ev. lut. draudzes Svētdienas skolas eglītes vakara uzveduma Kristus piedzimšana mazie dalībnieki Foto JAK

LATVIEŠU ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI dabūjami
O. ANDERSONA DELIKATEŠU VEIKALĀ
26 Market St., Hamilton, Ont.
kā arī
„NORTHLAND GROCERIES",
129 Barton St. E., Hamilton, Ont.
RAKSTI JAUNATNEI

ei Austrumu draudzes bērnu egli-
Foto JAK

Dzīve Savienotās Valstīs

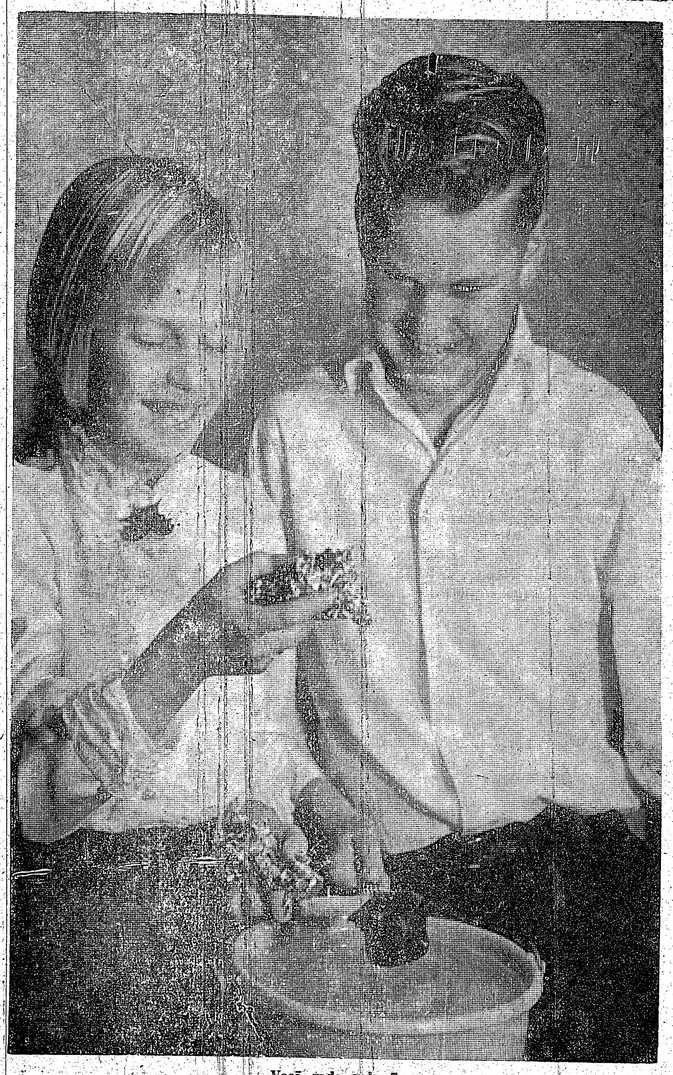

Vecā gada vakarā J. Ligera studija

AR PĪPI UZ JUMTA

Ne katru reizi gadās, ka iespējas lidmašīnā un pēc tam nolaižas vēlamā vietā. Viktors Vīksniņš no Čikāgas bija domājis piedalīties ALAs valdes sēdē Nujorkā un savam ceļojumam izmantoja lidmašīnu. Bet pat modernie nosēšanās aparāti nepalīdzēja, bieza migla klāja Nujorku un šīs lielpilsētas lidlauki bija slēgti. Lidmašīna pēc Nujorkas apriņķošanas devās uz Bostonu, bet no turienes ALAs valdes loceklim vairs nebija izredzes ierasties Nujorkā laikā, lai piedalītos sēdē. Viņš devās atpakaļ uz Čikāgu, neredzējis Nujorku un nepiedalījies ALAs sēdē.

Tanī pašā dienā līdzīgi gadījās Nujorkas mācītājam A. Ozolam. Atgriežoties no Pitsburgas, arī viņa lidmašīnai bija jādodas uz Bostonu. No turienes viņš ar autobusu ieradās Nujorkā. Braucot ar autobusu tiešā ceļā no Pitsburgas, laikam būtu iznācis laika ietaupījums.

Ka latvieši ir grāmatu cienītāji, to pierāda no vācu valodas tulkotās grāmatas Barbarossa izpārdošana divās nedēļās. Šinī pašā laikā otrā izdevumā iznāca līdzīga satura grāmata, kas sarakstīta latviešu valodā A. Silgaiļa Latviešu leģions.

Grāmatas pērkot, pildās grāmatu plaukti un pamazām krājas privātas bibliotēkas. Dažam varbūt plaukts ir pustukšs, citam grāmatas sasviestas kaktā, bet lielākai daļai tās rūpīgi novietotas plauktos. Grūti pateikt, kam ir lielākā privātā bibliotēka, bet liekas, ka šis gods pienākas literātūrvēsturniekam Jānim Bīlenšteinam Istoranžā, Nudžersijā. Viņa grāmatu skaits tuvojas divpadsmitam tūkstotim, neskaitot laikrakstus un žurnālus. Šie tūkstoši nav tikai trimdas izdevumi, bet arī agrākie un tagadējie Latvijas izdevumi. Negribu lēst, cik šīs grāmatas maksājušas, bet nenotiek izdoto latviešu grāmatu parastā cena ir virs trīs dolāriem. Tomēr arī J. Bičola bibliotēkā vēl vienmēr ir robi, trūkst dažas brīvajā pasaulē izdotās latviešu grāmatas, un otrais latviešu „Misiņš" vienmēr redzams tur, kur tādās izdevība vismaz dažus no grāmatu robiem aizpildīt.

Gadās, ka cilvēkam kāds talants atklājas dzīves otrā pusē. Tā tas noticis ar tautieti Port Līpsētiņā Nudžersijā, no kurienes pāri Hudsonas upei var redzēt Nujorkas debesskrāpjus. Apmeklējot pirms vairākiem gadiem kādu abstraktās mākslas izstādi, tautietim kāds darbs tā iepatikies, ka pārnācis mājā, viņš ar krāsām to centies atveidot, kas samērā labi izdevies. Draugi pierunājuši viņu sākt abstrakto gleznošanu, to tautietis arī darījis. Viņš apmeklējis Milta studiju, kur gadu mācījies. Pēc tam gleznojis un ar kādā latviešu mākslinieka palīdzību savas mājas pagrabiņā sarīkojis izstādi, bet draugiem stāstījis, ka gleznas iegādātas Grīnvičā, piemānot pat labus mākslas darbu pazinējus. Vēlāk savus darbus ieņēmis amerikāņu izstādēm, un tagad par kādu no tiem saņēmis atzinības rakstu.

Ir cilvēki, kam loterijās vienmēr bijusi laime, bet vairāk ir to, kam nelaimējas. Preses biedrības izlozē laimīgākais laimētājs bija Viktors Kaminskis Nujorkā, kas ieguva trīs laimestus no 10 lozēm, bet dzejnieks Gunārs Saliņš ar divām lozēm laimēja J. Raiņa un Ed. Freimaņa dzejas grāmatas.

Ezītis

LIENA KAUGARA (Rōde) Ohio valsts universitātē ieguvusi BA grādu vēsturē. Ir studentu vienības „Ausma" saviete.

INDIĀNAS LATVIEŠU BIEDRĪBAS SARĪKOJUMI UN ZIŅAS

Indiānas Latviešu biedrība un Daugavas Vanagi rīkos kopēju Jaungada sagaidīšanu Indianapoles Antlera viesnīcā. Laba deju mūzika un cienasti, dažādi pārsteigumi.

Indianapoles Latviešu biedrības drāmatiskā kopa sagatavo Kosma simfonijas atkārtojumu par labu biedrībai svētdien, 10. janvārī, plkst. 18.30

Latviešu Sabiedriskā centra padome gatavo plānu centra būves pirmajai daļai. Centra locekļus iepazīstinās ar plānu februārā pilnsapulcē, lai pēc pilnsapulces atzinuma būvdarbi varētu sākties. Pamatakmens likšanas svinības ar sekojošu sarīkojumu un balli 1965. g. 1. maijā.

GIRTS KAUGARS Ohio valsts universitātē ieguvis doktora grādu organiskā ķīmijā un saistījies darbā DuPonta pētniecības laboratorijā. Ir Phi Beta Kappa, Phi Lambda Upsilon locekļis un studentu vienības „Austrums" vecākais.

DIVREIZ DIVI ARĪ 1965. GADĀ

Otrā Divreiz divi nometne notiks no 1965. gada 28. augusta līdz 5. septembrim. Nākamo nedēļu laikā Divreiz divi vadība izšķirsies arī par nometnes vietu — labāko no četrām, kas atrodas Ohaio ziemeļu un Mičiganas dienvidaustrumu daļā.

Divreiz divi vadības sēdē, kurā piedalījās 17 vadības locekļi un Divreiz divi dalībnieki, notika 12. un 13. decembrī Klīvlendā. Jaunieši, kas nometnē piedalīsies otru gadu, varēs vai nu turpināt darbību tajā pašā pudurī otrā pakāpē, tā paplašinot un padziļinot zināšanas savā interešu laukā, vai arī piedalīties citā pudurī, citā pakāpē. Viens no otras pakāpes dalībnieku uzdevumiem būs sagatavot Vienreiz viens programmu. Šāda programma, kuŗa būtu saīsināts un vienkāršots Divreiz divi, būtu lietojama bērnu vasaras nometnēs.

Nometnes vienotāja doma — „Mana vieta manā vidē"; ap to centrēsies arī katra puduŗa specifiskie mērķi. Nometnē darbosies pieci puduŗi: vadītāju māku, tautiskā mantojuma, skolotāju, sabiedriski politiskais un latviešu valodas un literātūras puduris. Pirmie četri darbojās jau 1964. gadā, bet latviešu valodas un literātūras puduris, kuŗa vadītāji ir Baiba Kaugara un Dailonis Štauvers, būs jauns. Vadītāju māku puduri vadīs Laimonis Spožais, tautiskā mantojuma — Aivars Staško, skolotāju — Vilma Rituma un sabiedriski politisko — Ilgvars Spilners. Nometnes administrātīvos jautājumus kārtos Aivars Keire, bet programmu koordinēs Ģirts Kaugars.

Nometnes programma, ar kuŗu lasītāji būs iepazinušies kā no laikrakstu atreferējumiem, tā arī no dalībnieku stāstījumiem, būs līdzīga pirmā Divreiz divi programmai. Divreiz divi vadība atzīst, ka galvenā vērība atkal pievēršama gadījumu aprakstu metodei, kas dalībniekiem palikusi atmiņā kā Baltās lapas klubs.

Nometnes piecos puduŗos varēs piedalīties 100 jauniešu (16 līdz 25. g. v.) pirmajā pakāpē. Otras pakāpes dalībnieku skaits nav ierobežots. Pieteikties var pie ALJAs kasieres Vilmas Rituma, 1410 Lake Blvd., St. Joseph, Michigan, pievienojot $25 iemaksu un paziņojot, kuŗā puduŗī vēlas piedalīties. Nometnes dalības maksa ir $100 pirmā gada dalībniekiem un $75 otrā gada dalībniekiem. Divreiz divi vadība aicina organizācijas atkal kļūt par krusttēviem, kas sedz pilnīgi vai daļēji nometnes maksas un ceļa izdevumus izraudzītiem jauniešiem.

Pirmās Divreiz divi nometnes dalībnieku aktivitāte ALJAā un LNJAKā, kā arī vietējās organizācijās, ir pierādījusi šādas nometnes nozīmi. Divreiz divi vadība cer, ka organizācijas, kuŗas kā krusttēvi piedalījās pirmajā Divreiz divi nometnē, savu atbalstu ne vien turpinās, bet vēl paplašinās.

NUJORKA

INDIANAPOLE

● Kārlis Pētersons 8. janvārī paredzējis sākt ceļojumu pa Dienvidameriku, vispirms pakavējoties Meksikā. Pasaules apceļojumos Pētersons dodas ar dažu gadu atstarpi, pavadot ceļojumos vairākus mēnešus. Ceļojumu iespaidus viņš aprakstījis grāmatā un laikrakstos. Pētersons šogad redzēs tikai vasaru, jo ziemā atrodas ceļojumā dienvidu puslodē.

● Nujorkas latviešu biedrības eglītes vakarā bija ieradušies ap 80 pieaugušo un 15 bērnu. Svētvakaru vadīja māc. R. Zariņš. Sk. Prince sarīkojumu kuplināja ar dziesmām. Bērni saņēma dāvanas no Ziemas svētku vecīša, ko tēloja Ž. Jēkabsons. Pēc tam bija dejas un rotaļas. Biedrības ģenerālsapulce ir janvārī, bet 9. janvārī gada balle.

● Nujorkas DV apvienības vanadzes uz svētkiem izsūtījušas 28 sainīšus ar sveicieniem latviešu jauniešiem ASV bruņotos spēkos. Nelielas veltes vanadzes izsniedza saviem aprūpējamiem un svētkiem.

14. jūnija ziedojumu vākšanas akcija Nujorkas DV apvienībai devusi atlikumu $1162,19, kas nosūtīts DV ASV valdes rīcībā.

DV apvienībai par nekustamā īpašuma pirkumu galīgie norēķini noslēdzami līdz 31. decembrim. Īpašums atrodas Kvīnsā, 91—16 43. avēnijā; 13. novembrī valdes pārstāvji parakstīja pirkšanas līgumu, iemaksājot 1650 dolarus. Vēl maksājami 10.000 dolaru.

Apvienības biedru gada sapulce 1965. gada 23. janvārī.

● Nujorkas svētdienas skolu atsevišķie eglīšu sarīkojumi bija 19. un 20. decembrī. Katra skola rādīja savus priekšnesumus un visur ieradās Ziemas svētku vecītis, kas izdalīja dāvanas. Pēc tam visās vietās bija bērnu pacienāšana, dejas un rotaļas.

I.

KLĪVLENDA

— Kur sagaidīsim Jauno gadu,— dzird bieži jautājam tautiešus, kad Ziemsvētku dziesmas jau izskanējušas un svecīšu mirdzums nodzisis. Skaidrs, ka iesim uz DVA rīkoto Vecā gada pavadīšanas un Jaunā gada sagaidīšanas tradicionālo balli, kas notiks apvienības mītnē 4939 Broadway Ave, — tāda atbilde ir daudzu tautiešu mutēs. Sarīkojuma sākums plkst. 8 vak. mākslinieka B. Sniedzes skaisti dekorētās telpās. Spēlēs laba deju mūzika, būs bagātīgs vanadžu rīkotais atspirdzinājumu galds. Ieeja $2.— no personas, vieta pie galdiņiem $—50. Vanagi un vanadzes ikvienu tautieti sagaidīs un apsveiks.

● Jaunā gada sagaidīšanu rīko arī Apvienotās draudzes dāmu komiteja savā draudzes namā. Sarīkojuma sākums š. g. 31. dec. plkst. 8 vak., un tas notiks grozīņu veidā. Iepriekšēja pieteikšanās pie komitejas priekšnieces N. Saulītes un valdes locekles J. Stubes.

● Š. g. 16. decembrī veco strēlnieku kopas valde noturēja savu š. g. pēdējo valdes sēdi priekšnieka kapteiņa J. Ozoliņa vadībā. Pārrunāja dažādus jautājumus, bet galvenokārt Ziemsvētku kaju atceres sarīkošanu 1965. g. 9.janvārī DVA mītnē 4939 Broadway Ave.

KALAMAZŪ

● Kalamazū DV apvienības teātŗa kopa decembŗa vidū pēdējo reizi izrādīja Austras Ozolas-Mēteres komēdiju Čiko. Pēc viesizrādēm Čikāgā, Klīvlendā un Grand Rapidos aktieŗi bija guvuši zināmu rutīnu, rež. R. Rollis bija izdarījis dažus pārkārtojumus, īpaši lugas epilogā. Harija Celma dekorācijas Western Mičiganas universitātes plašajā un labi izgaismotajā skatuvē likās ieguvušas jaunu, pirmizrādē neredzētu aspektu. Tā, sezonu beidzot, Kalamazū aktieŗi sniedza jauku un noskaņotu izrādi.

Pēc izrādes skatītāji sumināja tēlotājus. Rež. R. Rollis un dekorātors H. Celms saņēma kopas velti — „Prozas profilus". ... .

Teātŗa kopas dalībnieku sumināšana turpinājās arī DV apvienības eglītes vakarā.

Apvienības pr-ks A. Minka pasniedza rež. R. Rollim DV zemes valdes goda rakstu, bet visi čiko tēlotāji un techniskais personāls saņēma „Oskarus" — sidrabotus smejošu un raudošu teātŗa masku atveidus uz sarkanbaltā vairodziņiem.

Apv. pr-ks A. Minka un Inf. nozares vadītājs R. Jankavs mudināja apvienības biedrus uz aktivitāti, saderību un kopdarbību Jaunajā gadā.

Eglītes vakara ievadījumā — pēc māc. J. Turka vadītā svētbrīža — dziedāja vanadžu ansamblis (dir. J. Zuika), bet duetu — Daina Jumike un Elfrīda Ozola Rūtas Mazkristas klavieppavadījumā. Ar deklamācijām un klavieŗspēli programmā piedalījās jaunākā paaudze: Aelita Ozoliņa, Zīlīte Zuika, Irēnē Zumbure un Ivārs Osis.

INDIANAPOLE

● Draudzes dāmu komitejas un kora kopējais eglītes vakars sestdien, 2. janvārī, plkst. 7 vak., M. Vītola un Z. Mūrmanes mājā, 1421 N. Lasley Ave. Lūgtas dāmu komitejas locekles un kora dalībnieki ar saviem dzīves draugiem.

Draudzes svētdienas skola sāks savu darbību svētdien, 10 janvārī, parastajā laikā. Kārtējie dievkalpojumi plkst. 12.30.

Atlikums no dāmu komitejas rīkotā Ziemsvētku tirdziņa 5. dec. ir $542.59. No tiem $500.00 ieskaitīti draudzes dievnama fondā.

● Daugavas Vanagu Ziemsvētku akcija grūtdieņu atbalstam beidzās 15. decembrī. Līdz šim datumam bija jānosūta aploksne ar ziedojumu apvienības valdei. Indianapoles DV valde pateicas ziedotājiem 14. jūnija vākšanas akcijā, kad saziedoja $290,75, kas nosūtīti DV ASV valdei tālākai sadalei.

V. G.

GRAND RAPIDI (MIČ.)

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzē katram draudzes loceklim piesūtīta brošūra „Garezers Dievam un Latvijai" resp. lai ikviens varētu sīki iepazīties ar īpašumu, ko paredzējušas pirkt vidienes apgabala latviešu luterāņu draudzes. Kopējās nometnes iegādes problēmas sīki apsvērtas un pārrunātas valdes un padomes sēdēs un, balstoties uz pieņemtiem atzinumiem, draudzes sekretārs inž. L. Rozentāls informē: „Principā mēs apsveicam šādu kopēja īpašuma pirkšanu vidienes apgabala draudžu vajadzībām; tāpat aicinām ikvienu draudzes locekli pārdomāt, cik katrs grib būt palīdzīgs šāda pasākuma atbalstīšanā ar saviem ziedojumiem. No otras puses, mums jāatzīst, ka mūsu draudzei jau ir savs lauku īpašums — Mežvidi, uz pusi mazāks par to, ko grib pirkt, bet trīs reizes tuvāk Grand Rapidiem nekā jaunpērkamā nometne. Mums tāpat ir savs dievnams, savs draudzes nams, kur ickārtota latviešu skola mūsu bērniem. Šie īpašumi vēl nav pilnīgi nomaksāti, mēs tos esam iegādājušies ar lielu mīlestību un lieliem naudas upuriem. Mēs tanīs pakāpeniski ieguldām jopro. jām naudu kā pārbūvēm, tā uzlabojumiem. Pamest tos neizbūvē. tus un neizmaksātus nevaram un arī negribam. Jaunā kopējā īpašuma iegāde, uzturēšana un izmantošana prasīs daudz lielākus līdzekļus nekā mēs esam paraduši ziedot un jau esam ziedojuši līdz šim. Draudzes valde domā, ka mūsu draudzes locekļi šodien nevar jaunām vajadzībām saziedot 15.000 dol., kāda būtu mūsu draudzes taisnīgā daļa, lai kopīgā pasākumā piedalītos. Tādam uzskatam ar visām balsīm pievienojās draudzes padome. Šī jautājuma galīgai izšķiršanai draudzes padome sasauc draudzes sapulci 1965. g. 17. janvārī pēc dievkalpojuma.

● Š. g. 9. decembrī Saulstaru sanatorijā savas acis mūža dusā slēdza 86 g. v. Emma Dunkule. Nelaikei veltīts aizlūgums notika Edžebīnes bēru namā 11. dec. vakarā. Viņu guldīja zemes klēpī Vūdlavna kapsētā 12. dec. Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes nodaļiju. mā. Izvadīšanu vadīja māc. Kr. Hermanis.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzē jauniešiem, kas vēlas iesvētīties 1965. g. vasarā, jāpiesakās pie draudzes māc. Kr. Hermaņa līdz 1965. g. 31. janvārim.

● Pēc Art. Voitkusa Zīmēm smiltīs, kuŗu Anša Tipāņa režijā izrādīja Čikāgas latviešu teātris, kāda skatītāja izteicās, ka izrāde bijusi ļoti labs spredikis, kas saīsta no sākuma līdz beigām. Aktieŗu spēle bija dzirkstoša un spraiga. Latviešu biedrības priekšnieks āgr. A. Meiers pateicās ar šādiem vārdiem: „Jūs mums atstājāt skaistumu un pārdomas par skaistumu, ko atvedāt līdzi".

● Šinis dienās uz 60 mūža gadiem atskatījās Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzē jaunieši, kas vēlas iesvētīties 1965. g. vasarā, jāpiesakās pie draudzes māc. Kr. Hermaņa līdz 1965. g. 31. janvārim.

● Pēc Art. Voitkusa Zīmēm smiltīs, kuŗu Anša Tipāņa režijā izrādīja Čikāgas latviešu teātris, kāda skatītāja izteicās, ka izrāde bijusi ļoti labs spredikis, kas saīsta no sākuma līdz beigām. Aktieŗu spēle bija dzirkstoša un spraiga. Latviešu biedrības priekšnieks āgr. A. Meiers pateicās ar šādiem vārdiem: „Jūs mums atstājāt skaistumu un pārdomas par skaistumu, ko atvedāt līdzi".

● Šinis dienās uz 60 mūža gadiem atskatījās Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzē jaunieši, kas vēlas iesvētīties 1965. g. vasarā, jāpiesakās pie draudzes māc. Kr. Hermaņa līdz 1965. g. 31. janvārim.

● 13. decembrī 50 gadnieks kļuva grandhevenietis Adolfs Šūpulnieks, Beidzis Balvu vidusskolu un Latvijas kaŗaskolas priekšpēdējo izlaidumu, pēc kam kā virsnieks dienējis 11. Dobeles kājnieku pulkā Daugavpilī. Piedalījies 2. pasaules kaŗā un izbaudījis gūsta gaitas. Netālu no Gran Hevenas iepircis meža gabalu, kur gandrīz vienīgi paša spēkiem uzcēlis māju. Jubilārs izbūvējis arī nelielu fazānu farmu, bet tieši jubilejas priekšvakarā kādas aizmāršības dēļ gandrīz visi aizgājuši,, skaidrā Dieva pasaulē" tikai 4 izdevies sagūstīt. A. Šūpulnieks piedalās DV apvienības darbā Grand Rapidos un brīvajā laikā tam tīk pasēdēt pie ūdeņiem.

V. Z

ASV BAZNĪCĀS

NUJORKA

31. decembrī, pl. 7.30. vak. Sv. Toma baznīcā māc. A. Ozols, solists V. Gedulis.

ITTROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdien, plkst. 12 dienā Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda telefons: WA 2-2248. Māc. V. Liventāls.

31. decembrī, plkst. 6 vakarā vecā gada vakara dievkalpojums. 1965. g. 3. janvārī, plkst. 12 Zvaigznes dienas un strēlnieku atceres dievkalpojums.

Pēc dievkalpojuma Strēlnieku 50 gadu organizēšanas atceres akts ar O. Eliņas referātu. Kafijas galds.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Čiekuras draudze, 5015 W Ferdinand St.

420 Dawners Place. Mūsu Pestītāja baznīcā.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 13th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Kirsons, tel. FI 3-2420.

OKLANDĒ

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

LOSANDŽELOSĀ, Kalifornijā

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 6-1191.

3. janvārī plkst. 11. Jauno gadu sagaidot. Māc. E. Caune, solīste M. Vidnere-Ozoliņa, V. Barviks.

10. janv. plkst. 11 dievkalpojums Venturā. Pēc tam referāts.

17. janv., plkst 11 dievkalpojums baznīcā. Māc. E. Caune.

22. — 24. janvārim draudzes Jauniešu Ziemas nometne ar dievkalpojumu svētdienā. Māc. E. Caune.

30. janvārī — māc. A. Grietena 25 gadu darba svētki San Diego.

31. janvārī, plkst 11 dievkalpojums ar dievgaldu, ko vadīs māc. Eduards Lamberts.

PATEICAS PAR SADARBĪBU

Ar 1964. g. 31. decembri izbeidzot un pēc vairāk nekā četrdesmit darbības gadiem aizejot no aktīvā gaidu vadības darba, lai man atļauts redaktoram un visai redakcijas saimei izteikt sirsnīgu pateicību par labo sadarbību un mūsu jaunatnes darba atbalstīšanu; lūdzu arī turpmāk neliegt savu atbalstu latviešu gaidu audzināšanas darbam.

Paziņoju, ka manā vietā par latviešu gaidu priekšnieci nākamiem diviem gadiem ievēlēta Lilija Klētniece, Schiff Scout Reservation, Mendham, New Jersey, 07945, kura šos pienākumus uzsāks ar 1965. g. 1. janvāri.

Vad. E. Laubere
Latviešu gaidu priekšniece.

IU KALENDĀRS

6. februārī — pl. 8 vak. DV Toronto nod. masku balle „Aiz upītes es izaugu" Latviešu namā.

19. februārī — plkst. 8 vak. Mākslinieku vienības Latvis karnevāls Columbus zālē, 36 Linden ielā.

13. februārī — Tor. Latv. Stud. K. karnevāls Nakts latīņu kvartālā.

HAMILTONA

31. decembrī —, plkst. 8 vak. HLB Jaungada sagaidīšanas sarīkojums Latviešu namā, 16 Queen St. N.

16. janvārī — Hamiltonas DV nod. pilnsapulce un biedru vakars Latv. namā, 16 Queen St. N.

13. februārī — plkst. 8 vak. Hamiltonas DV nod. gadskārtējais „Karnevāls Pigbridžā" Connaught hotela Sheraton zālē.

SV. KATRĪNAS

31. decembrī — vanadžu kopas Jaungada sagaidīšanas balle Beacon Motel Hotel telpās.

Pa latviešu slepeno aģentu
bistamajām gaitām.
iasitājiem Aleksandra stāstījuma
turpinājumu
MĀ DIVĪZIJA
stāsta par Latvijas pretizlūkošabību Otrā pasaules kaŗa priekš-
PLOKSNI, sekos ar neatslābstošu
IVIZIJAS cinītāju gaitām no pirāmatas lappusei.
jums saistīs lasītājus, kas ZILO
jo NEREDZAMĀ DIVĪZIJA ieu posmu.
iesieta, pasūtinot apgādā maksā
s izdevumus).
LATVIS Publishers,
Toronto, Canada

da
Aleksandra jauno grāmatu
JA.
ku □, naudas pārvedumu □

Ne vairs tik Jaunā Gaita

Speciālraksts Latvijai Amerikā

Lasītājs, kas sevi devē par V. N., savā nesenajā vēstulē raksta, ka Jaunajai Gaitai neesot skaidras ideoloģijas — žurnālam neesot vadlīniju; taču mazliet tālāk viņš apgalvo, ka Jaunās Gaitas ceļš ir sācis sakņoties ideoloģijā, kas latviešiem trimdā nav pieņemama. Acīm redzot ir noticis kāds pārpratums, jo lasītājs V. N. baidās, vai tik žurnāls nav nonācis kādas šauras grupas ietekmē. Ir jau varbūt taisnība apgalvojumam, ka Jaunajai Gaitai nav vadlīniju: žurnāls par savu mērķi ir spraudis publicēt latviešu jauno un vidējo rakstnieku dzeju un prozu, kam parasti žurnāla slejās seko apceres par literatūru, mākslu, sabiedriskām aktualitātēm un dažkārt pat par politiku. Rakstnieciba un dzeja nekad nevar kļūt par vitālu, kultūrāli-neatkarīgu izpausmes veidu, ja tai reizē ir jāveic kāda cita funkcija — jāpauž kādi pēc priekšrakstiem noteikti centieni, jāveic jebkurš propagandas darbs, jāaudzina jaunie un jāpārliecina vecie. Īsta māksla un rakstniecība var tikai tad eksistēt, ja tai apkārt neapbūvē aploku, kura robežās var izmest robežu cēlājam tikai riksti. Šodien, dzīvodami ārpus un nenormālos apstākļos, ar rauti no savas tautas, mēs esam bieži spiesti atgiezties pie latviskā vārda, uzraksti tas vienam otram no mums bieži vien izdodas labāk nekā runātais, jo krietnu daļu no savas dzīves mēs pavadām, runājot citu valodu. Tā kļūt nāk jaunie rakstnieki un dzejnieki, kas, Rietumu kultūras izauklēti, labi pārzinādami demokratijas un preses brīvības priekšrocības, lasa un raksta lat viešu valodā un no jauna debitē ar interesantiem atklājumiem, kuri tik bieži parādās Jaunās Gaitas slejās.

Jaunā Gaita ir patīkams žurnāls: pat vāki šim rakstu krājumam mainās tikpat bieži kā mainās žurnāla saturs, un tā arī žurnāla slejās redzams kāds pārsteigums. Mūsu nelaime šodien ir tā, ka esam zaudējuši īpašību pasmieties par sevi: mēs paši uz sevi raugāmies pārāk nopietni un pārāk bieži šaskatām t. s. „komūnistu pirkstu". Visi taču pārāk labi zinām komūnisma izdarības, un nevajadzētu uztraukties, ja kāda autora vārds parādās Dzimtenes Balsī, šajā naivi, smieklīgi samestajā buldurējumā.

Tāpat nevajadzētu uztraukties un piedēvēt žurnālam Jaunā Gaita kādu vainu, ja kāds no redaktoriem ir aizbraucis uz Latviju. Žurnāla redaktori, tāpat kā rakstnieki un dzejnieki, ir individi, kas brīvi domās un piespiedu kārtā tie nevar atturēt vai aizliegt citu līdzstrādnieku darbošanos un dzīves veidu. Vai tad žurnāls Tilts ir tāpēc „kreiss", ka tur prādās Latvijas pašreizējo autoru darbi? Kādas vadlīnijas ir šim žurnālam, kas ar bagātīgu saturu un krietnu formātu jau daudzus gadus rod lasāmvielu? Mazputniņš ir bērniem žurnāls Mēs pusaudžiem un Jaunā Gaita pieaugušiem šī vārda plašākā nozīmē. Lai Jauno Gaitu tu tiesātu, mums visos sīkumos ir jāiepazīstas ar žurnāla saturu, jāiedziļinās problēmās, jāpēti apceres, jāpārlasa daiļliteratūra. Jaunā Gaita nevienu nemēģina audzināt, pārliecināt, nemēģina sludināt jebkādu ideoloģiju: tādu izdevumu mums trimdas presē ir pietiekami liels skaits. Mūsu labākie ievadrakstu meistari publicējas avīzēs, mūsu reliģiskās domas paudēji raksta baznīcas biļetenos, mūsu rakstnieki un dzejnieki publicējas Jaunajā Gaitā un citos līdzīgos rakstu krājumos. Mūsu akadēmiski publicē savus zinātnisko rakstu krājumus, pat mūsu bijušie dzelzceļnieki izdod savu biļetenu! Rakstītā vārda mums netrūkst— gluži otrādi — te valda liela pārpilnība, preses „pīles" ieskaitot. Katram izdevumam ir sava vieta grāmatu plauktā: arī Jaunajai Gaitai ir savs zināms uzdevums un, kā to jau reiz Ed. Freimanis pateicis — žurnāls ir kultūras katalists, un kā tādam tam ir eksperimentāla pieeja. Arī tas nav nekas jauns, jo visā pasaulē šodien publicē jauno autoru darbus, meklējot jaunus izteiksmes līdzekļus, jaunus dzejas ritmus, jaunu teikumu struktūru, jaunu rakstīšanas veidu, jaunu gaitu. Tādi raksturkrājumi iznāk visos kontinentos, katrā valsti izņemot zemēs aiz dzelzs priekškara. Vai šī būtu jauna dekadence? Jaunie autori bieži nevar rast inspirāciju pozitīvismā: ir jāpieņem nepopulārā individa loma, jāspītē straumei un jāatgriežas pie avotiem. Tā rodas t. s. šaubītāju paaudze, kas „neapšaubā šaubītāju paaudzes apšaubāmību", kā bija rakstīts kādā Aus trālijas publicējumā.

Nekas briesmīgs jau nav noticis un vārētu pat ar J. Sarmas vārdiem teikt, ka „atskatoties jāpasmaida": jau pēc „Kurbada" parādīšanās Jaunā Gaitā pāri vēlās krietns „uzbrukumu vilnis", taču šodien „Kurbads" jau kļuvis par mūsu literatūras daļu. To pārlasot, šodien varam priecāties par autora izdomu un veiklību. Pauls Abrahams pirms apmēram gada uzrakstīja traku dzeju: taču tā liek padomāt un šodien nemaz vairs neizklausās tik briesmīga: tā ir satīra par mūsu nespēju tikt vaļā no pārāk daudzinātām klišejām.

Nedomāju, ka jebkurš trimdas rakstnieks vai dzejnieks kaļpotu tiešā veidā Latvijas atgūšanai kamēr tas ir nodarbināts ar savu mākslinieciško tieksmju apmierināšanu. Jaunās Gaitas slejās mēs tāpēc galvenokārt redzam taisni šīs vitālās, radošo centienu strāvas, kas pulsē, intrigē, šokē, smīdina, kaitina, priecājas, bēdājās un ir svaigi tvertas oriģinālā skatījumā.

Kamēr žurnāls Jaunā Gaita pastāvēs, mūsu jaunie (ne vairs gados, bet domās!) varēs brīvi izrīkoties uz šīs nelielās, labi apgaismotās, necilās skatuves, un kamēr vien mākslinieciski-literārās vērtības nepazudīs, tās varēs parādīties aizvien citādākā sakārtojumā un dažādībā. Bailēs par asimilāciju mēs bieži pagriežam muguru un mēģinām skatīties atpakaļ, mēģinam aizvērt acis uz ārpasauli, lai sevi ieslēgtu savu senču mācībās, sagvā valodā.

Latviskam vārdam ir jābūt kā vitālam zaram, kas plaukst un veidojas arī trimdas apstākļos un iztur ikkatru kritiku. Jaunās Gaitas brīvā un bezpartejiskā pieeja ir labākais pierādījums ka „vadlīniju trūkumi" jauj brīvi vadīties ikkatram. Tā ir pajaušanās ne vien uz rakstītājiem, bet arī uz lasītājiem. Līdzšinējā Jaunās Gaitas popularitāte ir vislabākā zīme mūsu nezūdošai rosmei un dzīvīgumam. Drīz atklātībā parādīsies Jaunās Gaitas humora un satīras speciālnumurs, kas, cik sagaidāms, atkal droši vien kļūs par literāru atrakciju un sildīs, mazliet kaitinās, iekarsēs un iejūsmos lasītāju prātus un sirdis. Būs atkal viela pārrunām un diskusijām.

Valdis Vītols
Jaunās Gaitas līdzstrādnieks

MES

Dāvināt svētku, dzimšanas un vārda dienās.

Gada abonements resp. 6 burtnīcas tikai $1.- Pieprasiet paraugnumurus. Naudu un pasūtījumus adresēt:

2306 DRUMMOND RD.,
M E S saimniecības daļai,
E. Šteinbachs,
Niagara Falls, Ontario.

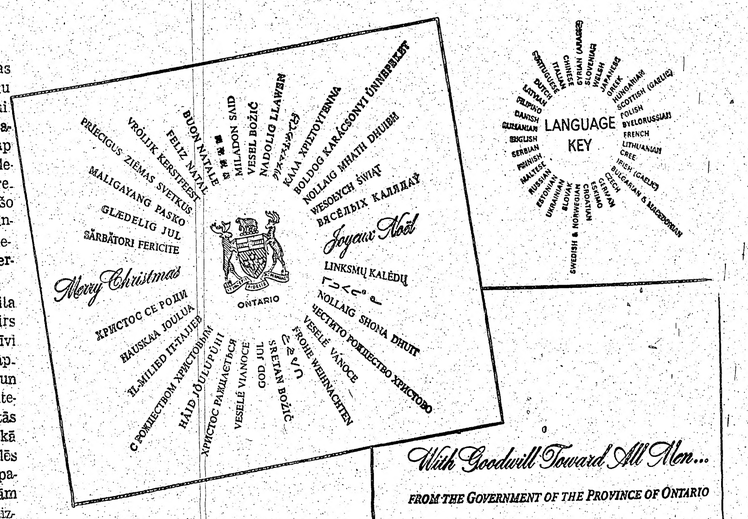

Ontario valdība savus svētku sveicienus izteica 35 valodās.

Prof. Leonards Latkovskis

PAR RIJU UN KULU

Rijas vārdu latviešu vārdnīca salīdzina ar leišu rija, zviedru sera „durvju aizbultējamais vai aizšaujamais koks, kas ir līdzīgs rijas ārdam, kas tiek bīdīts. Ja jau sars un sērt ir vecs mantojums, tad tādam arī jābūt rijas vārdam.

2. Rijas vārds nav šķirams no kulas, jo tās divi celtnes ir vienmēr kopā. Bet tā pati latviešu vārdnīca kulu (II) ved sakarā ar sanskrita kula, kas nozīmē ganāmpulku vai organizētu kopību (Herde, Gemeinde). Tāpēc pamēģināsim īsumā izsekot to abu vārdu — rijas un kulas kultūrvēsturiskai attīstībai. Rijas vārds ir vecs zemkopības tautu mantojums, un tā vārda pamatnozīme ir bijusi „bagātība, manta", un senatnē tas vārds nozīmējis to, ko mūsu dienās nozīmēja klēts, tātad vieta, kur bagātība tiek turēta. Bagātība senāk pastāvēja labībā un lopos. Rijas vārds ir salīdzināms ar baltkrievu rea (izrunā: reja, tāpat kā Latgalē) un tālāk tas ir radniecīgs ar sanskritu vārdu rayi „bagātība, manta", rayintama „loti turīgs cilvēks", raivata „bagātnieks". Tālāk tas vārds ir salīdzināms ar romiešu dievietes vārdu Rhea, kas bija otrs vārds ražas un bagātības dievietei Cybele. Par to min Ov. Fasti 4.201 un Aus. Idyll 12 de Deis: Rhea quae Latiis Ops — Rea latiem nozīmē Bagātība. Rhea nebija romiešu dieviete, bet kults, ienācis no Frigijas ur. Romā viņa pielūgta kā Mater Magna, saukta arī Ops, kā auglības un bagātības dieviete, viņas priesteri ir saukti Galli, kas ir skaidrs norādījums, ka kults nācis no Mazāzijas. Ievērosim, ka no Ops latiņu valodā nāk dižciltības apzīmējums Optimates, kas atbilst mūsu labiešiem, tie bija cilvēki, kam piederēja manta resp. labība un lopi. Un tāpēc ir pamats domāt, ka Rea resp. Ops pie romiešiem bija turīgās šķiras resp. dižciltīgo pilsoņu aizstāve. Latiņu Ops ir radniecīgs ar sanskrita apnas „ieguvums" un grieķu aphanos „turība", latiņu opulentus „turīgs", „krājums", kas nāk no co-opia. Sanskrita saknei rayi „bagātība" radniecīgu formu atrodam vietu vārdos un uzvārdos. Osyunes pagastā ir uzvārds Rainis un Raiņu ciems, no kurienes dzejnieks Jānis Pliekšans pieņēmis savu pseudonimu, blakus tam ir Raikuri kā vietas vārds un uzvārds. Pamatsakne ra mainījusies ar re —, no kuŗas ir darināts kollektīvas nozīmes sieviešu kārtas vārds rea resp. reja un viriešu kārtas forma ar piedēkli —n. Rijas vārda nozīmes maiņa no mantu krātuves uz labības kaltējamo ierīci ir viegli saprotama, kad mūsu senči virzījās tālāk uz ziemeļiem, labības kaltēšana kļuva nepieciešamība. Bez tam jāievēro, ka rijās senāk cilvēki ir dzīvojuši. Dienvidu zemēs labības kaltēšanu telpā nepazīst, jo sausu labību izmin uz tīruma, uz nolīdzināta laukuma, kā uz to norāda krievu vārds kulam: gumno, kas nāk no divām saknēm: go un mīt, tā ir vieta, kur lielopi izmina labību. Latgalē lopu izmītas stigas ganībās sauc par gominām (gūmynas).

No sanskrita valodas mantotais vārds kula pastāv joprojām Hindustani valodā, kas ir viena no plašāk lietojamām valodām tagadējā Indijā, kur vārds kul nozīmē: ganāmpulks, ģimene, māja, cilts; kulnam nozīmē „uzvārds", šā salikteņa otrā daļa ir tas pats vārds kā vācu der Name, latiņu nomen, angļu name, un tas saliktenis faktiski ir nozīmējis „cilts vārds", jo cilts bija pazīstama ar vienu vārdu, tālāk: kulnas nozīmē „izdzītais no cilts", kas saskan ar latviešu kulnesis, kas, tautas etimoloģijas ceļā veidots, it kā būtu cēlies no vārdiem kules un nesējs, līdzīgi vārdam mēlnesis; nozīme tuva, jo izraidītais pārtika ubagodams. Vārdā kulnas beigu daļā ir piedēklis ar —n, kam vienā variācijā ir negatīva nozīme, piem., latviešu putenis, pūznis. Latgalē: dūrsnis (dūrējs, slimība) un angļu: sickness, illness, weakness. Tā paša vārda tālāki salikteņi un atvasinājumi: kulpati „ģimenes galva", sal. leišu Viešpatis „kungs Dievs", kulpali „dižciltīga sieviete", kulvanti tikumīga sieviete," kulvan „jauneklis, par kuŗu cilts var būt lepna", kulpalak, „kas apgādā savu ģimeni".

Rija stāv ciešā sakarā ar kulu; kuŗu dažos apvidos sauc par piedarbu, bet Latgalē vairākās vietās sauc par kula sātu. Šis apzīmējums ir ļoti raksturīgs. Tas izteic kopību, vienību, organizētu darbu, kāds kulā notiek.

Par kulu sauc arī māla grīdu istabā vai virtuvē, kas vedams sakarā ar verbu kult. Bet vecākā kula vārda nozīme ir meklējama kaut kur citur. Proti, sanskrita valodā no kula vārda ir kādi 50 atvasinājumi un darinājumi ar pamatnozīmi: bars, daudzums, kopība, organizācija, dzimta, dižciltība. Salikteņi ar sanskrita vārdu kula savos pamatos nozīmē divi lietas: dižciltību vai deģenerāciju, jo abas tās sākas ģimenē. Stipra un augoša ģimene kļūst dižciltīga, bet irstoša un panīkstoša ģimene deģenerējas. Ņemsim sanskrita piemērus: Kuladhara ir indiešu valdnieka vārds (sal. latviešu: labdaris, laundaris, dienderis), kulanari „tikumīga sieviete", kulatā „izlaidīga sieviete", kula — dhurya nozīmē: ģimenes galva, tas ir cilvēks, kas spēj uzturēt un vadīt kopību, jo vārda pirmajā daļā ir kula „kopība" un otrā daļā dhurya ir tā pati sakne, kas latiņu durāre, durus „ilgt, izturēt, panest, ciest" un vācu dauern (no kam atņemts latviešu: dūrēt, piem., cik ilgi tas dūrēs? angļu endure) un mūsu vecais vārds dūre (cieti savilkta roka); tālāki sanskrita vārdi: kuladharma „ģimenes tradicijas", pie kam dharma nozīmē „likums, tiesības", kula-prasuta „dēls, kas cēlies no dižciltīgas ģimenes", kulakarin „ģimenes goda aptraipīšana". Šā vārda pirmatnējā nozīme ir paglabājusies izteicienos kā: akmeņu kuli (čupās sakrauti akmeņi) iesim kulā (iesim kopā), dziedāsim kulā

(Nobeigums 7 lpp.)

VECTĒVA ZINTIS

Par mīlestības ņemšanu un došanu.

Saka, ka sievietes nekad neva rot iztikt bez mīlestības: šī mīlestība tām vai nu vienmēr no kāda jāsaņemot, vai arī kādam jādodot. Bet ņemšana un došana ir divas atšķirīgas lietas: ņemt mēs varam tikai to, ko esam atraduši un kas vēl nepieder nevienam citam; dot turpretim varam to, kas ir mūsu, un arī tikai tad, ja ir kāds, kam šo devumu pasniegt. — Ir sievietes, kas šo patiesību vai nu nevēlas, vai arī nespēj saprast. Te tad arī mekļējamas saknes daudzajām drāmām un traģēdijām sievietes dzīvē.

Par piekeršanos un kalpošanu ideālam

Ja tu esi piekēries kādam ideālam, tad turies pie tā ar drosmi un neatlaidību, aizvien atceroties, ka šī kalpošana var darīt tavu dzīvi ne vien nozīmīgāku bet arī laimīgāku.

Par nebrīvību, brīvību un verdzību

Vai nav tā, ka nebrīvība iespējama tikai tur, kur cilvēks ir vai nu apnicis būt brīvs, vai arī īstu brīvību nekad nav pazinis?— Jeb varbūt iespējama arī trešā faze: nevēlēšanās būt brīvam?

Vergs, nepazīdams nekādus ideālus, jūtas laimīgāks savā verdzībā nekā brīvais brīvībā — nesapratis tās dziļāko būtību.

Par nacionālo un pārnacionālo

Nacionālais un pārnacionālais dažreiz iet roku rokā, pie kam kas notiek neatkarīgi no apziņas un velti mēs brīnāmies, apūkodami kādu mākslas darbu un sajūsmādami tajā it kā divas sejas.

Par brīvības atgūšanu un neatgūšanu

Mēs gan ilgojamies, lai mūsu Latvija kļūtu atkal brīva, bet paši vēl neesam atbrīvojušies no staigāšanas pa tiem ceļiem, pa kuriem iedami mēs nekad nenokļūsim brīvajā Latvijā. Pagrieziens šajā ceļā jāpanāk mums pašiem, vispirms ikviņam atsevišķi, tad — visiem kopā.

Brīvību neatgūs mūsu tēvzeme, pirms mēs paši nebūsim kļuvuši brīvi no mīņāšanās uz vietas un no staigāšanas pretējā virzienā.

Par pasaules nestabilitāti

Ir ne vien bērniški, bet pat muļķīgi pasaules politiskās stabilitātes veidošanā iesaistīt arī tumsonus. Tumsoņiem katrs gaismas stars liekas naidīgs un nepieņemams, jo viņi atzīst tikai savu tumsonību, kas vienmēr iet pretējā virzienā nekā gaismas ceļu gājēji. Rezultātā pasaule vairs netiek laukā no nestabilitātes purva, un tai vai nu jāpiespiež tumsoņi iet pa gaismas ceļu, vai arī — pašai jānoslīkst tumsonības purvā.

Par brīnumiem un ticību

Brīnumi, kas kādreiz, notikuši — tagad vairs nenotiek, jo katrs laikmets nāk ar saviem brīnumiem. Bet vai nav tā, ka ticīgam nevajaga nekādu brīnumu? Dostojevskis, piemēram, saka, ka īsti ticīgā ne ticība no brīnumiem rodas, bet brīnumi no ticības."

Edvarts Tūters

JŪSU LABĀKAIS BRENDIJS.

Tīri tradicionāli, Pieczvaigžņu Brendijs ir augstvērtīgas kvalitātes, ar izcilu garšu un maigumu — pārdošanā par sākotnējām cenām. Tagad iecienītais PAARL importētais brendijs ir ilgāk nostāvējies balta ozola mucās, kas tam dod jaunu veida patikamu piegaršu un pie tam tagad tas ir apbrīnojami mērenā cenā, jo tā paliek līdzšinējā. Tas ir neapšaubāmi viens no Kanadas labākajiem brendijiem.

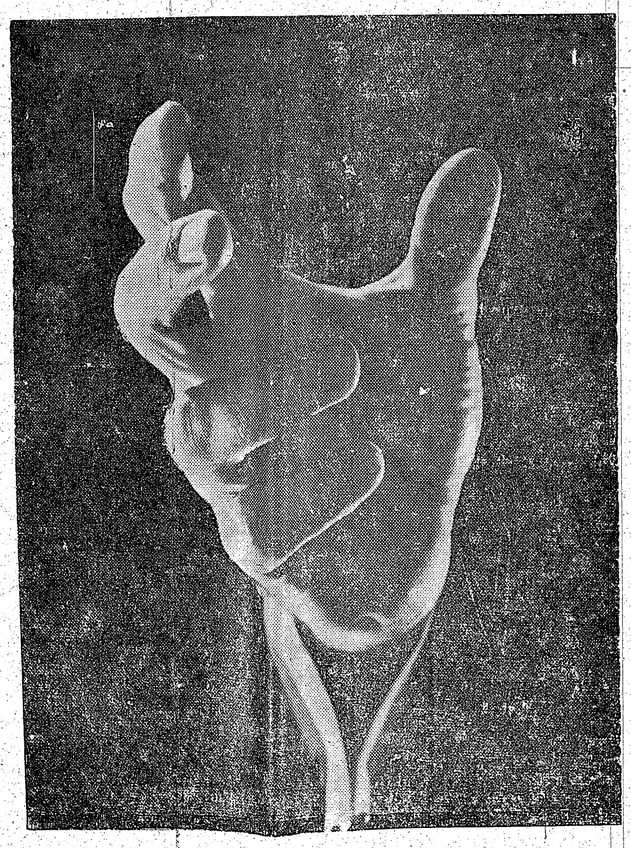

TORONTO
IZGLĪTĪBAS VA
ANGĻU VALODAS MĀCĪBA JAUNK
no 1965. g. 4. janvāŗa — 25. n
plkst. 7.30 — 9.30 vak
Mācību maksa $2.50
ĪPAŠI KURSI IESĀCĒJĪ
Jaunas mācību grupas četrreiz ned
dienas līdz ceturtdienai.
PIETEIKTIES
Bloor Collegiate Institut
Parkway Vocational Scho
Parastie angļu val. kursi, četr gadu p
Mācības, paredzētas apliecības iegū
mju veicināšanai, notiek divreiz ne
PIETEIKTIES
Bloor Collegiate Institute
Eastern High School of Co
Parkdale Collegiate Institu
Humberside Collegiate Ins
Central High Shool of Com
North Toronto Collegiate I
King Edward Senior Public
Z. S. PHIMIST
Izglītības nozar

JAUNĀKIE IZDEVU
P. Klāns — SAFARI
V. Kārkliņš — KURZEME, rom.
R. Blaumanis — DRĀMA UN KOMĒDI
V. Mobergs — TAVS LAIKS VIRS ZEM
K. Pētersons — TĀLES TUVINA
A. Lūsis — REDZIET, KĀDS CILVĒKS
KĀDS DIEVS!
J. Mediņš — TOŅI UN PUSTOŅI
R. Skujiņa — VISS ELPO ZEM SAULE
J. Širmanis — GELZIS UN MISIŅŠ
A. Grīns — TOBAGO, romāns
DV GRĀMATNĪCĀ,
491 College St., Toronto 4
tel. 921—7121.

TAUTIEŠ
pirms nododat iespiešanai sa
iespiedumdarbus citur, sazin
LATVIJA - AMERIKĀ - SPIE
Mēs iespiežam
LAULIBU un IESVĒTĪBU IELŪGUM
VIZITKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VA
KONCERTU PROGRAMMAS
SARIKOJUMU BILETES
PLAKĀTUS, DZIESMU LA
VESTUĻU VEIDLAPAS, A
GRĀMATAS, ŽURNĀLU
Labs darbs. — Mērenas cen
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT
491 College St., Toronto 4,
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

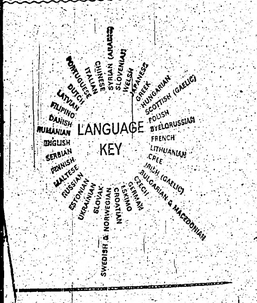

ca 35 valodās.

KULU

un lē lopu izmitas stigas ganībās sauc par gominām (gūmynas).

No sanskrita valodas mantotais vārds kula pastāv joprojām Hindustani valodā, kas ir viena no plašāk lietojamām valodām tagadējā Indijā, kur vārds kul nozīmē: ganāmpulks, ģimene, māja, cilts; kulnam nozīmē „uzvārds", šā saliktena otrā daļa ir tas pats vārds kā vācu der Name, latīņu nomen, angļu name, un tas saliktenis faktiski ir nozīmējis „cilts vārds", jo cilts bija pazīstama ar vienu vārdu, tālāk: kulnas nozīmē „izdzītais no cilts", kas saskan ar latviešu kulnesis, kas, tautas etimoloģijas ceļā veidots, it kā būtu cēlies no vārdiem kules un nesējs, līdzīgi vārdam mēlnesis; nozīme tuva, jo izraidītais pārtika ubagodams. Vārdā kulnas beigu daļā ir piedēklis ar —n, kam vienā variācijā ir negatīva nozīme, piem., latviešu putenis, pūznis. Latgalē: dūrsnis (dūrējs, slimība) un angļu: sickness, illness, weakness. Tā paša vārda tālāki salikteņi un atvasinājumi: kulpati „ģimenes galva", sal. leišu Viešpatis „kungs Dievs", kulpalī „dižciltīga sieviete", kulvanti tikumīga sieviete," kulvan „jaunekļis, par kuru cilts var būt lepna", kulpalak, „kas apgādā savu ģimeni".

Rija stāv ciešā sakarā ar kulu, kuru dažos apvidos sauc par piedarbu, bet Latgalē vairākās vietās sauc par kula sātu. Šis apzīmējums ir ļoti raksturīgs. Tas izteic kopību, vienību, organizētu darbu, kāds kulā notiek.

Par kulu sauc arī māla grīdu istabā vai virtuvē, kas vedams sakarā ar verbu kult. Bet vecākā kula vārda nozīme ir meklējama kaut kur citur. Proti, sanskrita valodā no kula vārda ir kādi 50 atvasinājumi un darinājumi ar pamatnozīmi: bars, daudzums, kopība, organizācija, dzimta, dižciltība. Salikteņi ar sanskrita vārdu kula savos pamatos nozīmē divi lietas: dižciltību vai dēģenerāciju, jo abas tās sākas ģimenē. Stipra un augoša ģimene kļūst dižciltīga, bet irstoša un panīkstoša ģimene dēģenerējas. Nemsim sanskrita piemērus: Kuladhara ir indiešu valdnieka vārds (sal. latviešu: labdaris, laundaris, dienderis), kulanarī „tikumīga sieviete", kulatā „izlaidīga sieviete", kula — dhurya nozīmē: ģimenes galva, tas ir cilvēks, kas spēj uzturēt un vadīt kopību, jo vārda pirmajā daļā ir kula „kopība" un otrā daļā dhurya ir tā pati sakne, kas latīņu durāre, durus „ilgt, izturēt, panest, ciest" un vācu dauern (no kam aizņemts latviešu: dūrēt, piem., cik ilgi tas dūrēs? angļu endure) un mūsu vecais vārds dūre (cieti savilkta roka), tālāki sanskrita vārdi: kuladharma „ģimenes tradicijas", pie kam dharma nozīmē „likums, tiesības", kula-prasuta „dēls, kas cēlies no dižciltīgas ģimenes", kulakarin „ģimenes goda aptraipīšana". Šā vārda pirmatnējā nozīme ir paglabājusies izteicienos kā: akmeņu kuli (čupās sakrauti akmeņi) iesim kulā (iesim kopā), dziedāsim kulā

(Nobeigums 7 lpp.)

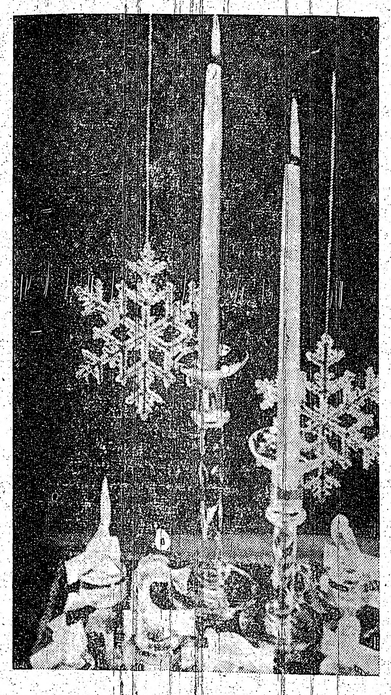

TORONTO IZGLĪTĪBAS VALDE

ANGĻU VALODAS MĀCĪBA JAUNKANADIEŠIEM
no 1965. g. 4. janvāra — 25. martam
plkst. 7.30 — 9.30 vak.
Mācību maksa $2.50
ĪPAŠI KURSI IESĀCĒJIEM
Jaunas mācību grupas četrreiz nedēļā, no pirmdienas līdz ceturtdienai.
PIETEIKTIES
Bloor Collegiate Institute
Parkway Vocational School
Parastie angļu val. kursi, četrgadu programma. Mācības, paredzētas atbilstības iegūšanai un sekmju veicināšanai, notiek divreiz nedēļā vakaros.
PIETEIKTIES
Bloor Collegiate Institute
Eastern High School of Commerce
Parkdale Collegiate Institute
Humberside Collegiate Institute
Central High Sdool of Commerce
North Toronto Collegiate Institute
King Edward Senior Public School
Z. S. PHIMISTER
Izglītības nozares vadītājs

JAUNĀKIE IZDEVUMI

P. Klāns — SAFARI ..... $ 5.70
V. Kārkliņš — KURZEME, rom. ..... $ 4.50
R. Blaumanis — DRĀMA UN KOMEDIJA $12.60
V. Mobergs — TAVS LAIKS VIRS ZEMES ..... $ 4.00
K. Pētersons — TĀLES TUVINA ..... $ 6.50
A. Lūsis — REDZIET, KĀDS CILVĒKS — KĀDS DIEVS! ..... $ 3.25
J. Mediņš — TUNI UN PUSTUŅI ..... $ 6.00
R. Skujiņa — VIŅŠ ELPO ZEM SAULES, dzeja $ 3.60
J. Širmanis — ĢELZIS UN MISIŅŠ ..... $ 3.80
A. Grīns — TOBAGO, romāns ..... $ 4.50

DV GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4,
tel. 921—7121.

TAUTIEŠI,

pirms nododat iespiešanai savus iespiedumdarbus citur, sazinieties ar

LATVIJA - AMERIKA - SPIESTUVI

Mēs iespiežam:
- LAULĪBU un TIESVEDĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BILETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VESTĪTU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL. 921—7121
CODE 416

EIROPAS „BRĪVPRĀTĪGIE STRĀDNIEKI" PĒC BRĪVLAIŠANAS PAMAZĀM IZKLĪDUŠI

(A. P.) Sen pagājuši tie gadi, kad, iebraucot šajā zemē, bijām spiesti samierināties ar darbiem, kādus mums še ierādīja. Mūs visvairāk iesaistīja tādās rūpniecības nozarēs vai tādās nodarbībās, kas šejienes strādniekos mazās algas vai kādu citu apstākļu dēļ nebija populāras. Ar šo stāvokli mums tomēr bija jāsamierinās, jo brīvlaišanu no šiem „spaidu darbiem" resp. tiesības pašiem sev izvēlēties nodarbošanos ieguvām daudzus gadus vēlāk. Tikko atskanēja šīs brīvības zvans, tūdaļ sākām raudzīties pēc savām spējām vai ieceremi piemērotākām nodarbībām vai metām skatus uz tālākām aizjūras zemēm.

Viskrasāk šie atplūdi skāra tekstilrūpniecību, kam par galveno iemeslu bija zemā izpelņa. Ja Anglijas rūpniecības strādnieku caurmēra izpelņu pašraiz lēš starp 16 — 20 vai pat vairāk mārciņām, tad tekstilrūpniecībā nodarbinātais vīrietis 42 stundās var izpelnīt tikai apm. 10 mārciņas (sieviete apm. 7 — 8 m.). Ja kāds šajā rūpniecībā palikušais dižojas, ka izpelna vairāk, tad to viņš arī būs „godam" nopelnījis, strādādams kādu smagāku darbu, garas virsstundas vai nodarbināts nakts maiņā.

No tekstilrūpniecības aizgājušo pūļu strādnieku un „dīpīšu" vietā valdība bija spiesta domāt par strādnieku rekrutēšanu no savām dominijām vai kolonijām. Pašreiz lēš, ka no visā rūpniecības nozarē nodarbinātā „produktīvā" darba spēka kopskaita — 145,000, apm. 15 proc. nākuši no pašas kopvalsts zemēm, vairumā no Pakistanas, Indijas un Jamaikas. Pāris gadu laikā šo „krāsaino" resp. „melno" un „pusmelno" pieplūdums bija tik straujš, ka imigrāciju nācās ierobežot, bet šis piesardzības solis jau nāca par vēlu — visiem sābraukušiem darbu atrast nebūt vairs nebija tik viegli. Nīkšana pie darba pārvalžu durvīm un bezdarbnieku pabalsti jau nav nekādas „vilinošās" lietas — daudz patīkamāks ir tas pats mazais naudas „zūksnītis", ko (Vēstule no Anglijas)

sola pat niecīgākais regulārais darbs. Nav noliedzams, ka pat tās 5,6,7, vai 10 mārciņas katram „melnajam" vai „pusmelnajam" ir jau lielas bagātības, kādas tas diezin vai savā līdzšinējā dzīvē vispār kādreiz rokā turējis. Nebrīnīsimies, ka šo kopvalsts strādnieku lielos plūdus un viņu alkas pēc naudas savtīgos nolūkos dažkārt mēģinājuši izmantot dažu uzņēmumu priekšstrādnieki, no kuru labvēlības vai īgnā prāta atkarīga strādnieku rekrutēšana. Ir dzirdēti arī gadījumi, kur krāpnieku lomā bijuši pašu ļaudis, pie tam šo krāpšanu izdarot jau „mājās" — apgādājot ar fiktīviem dokumentiem (vairākumā viltotām pasēm), pieprasot par šiem „pakalpojumiem" dārgu samaksu.

Iebraucēji sākuma gados dažkārt nokļuva arī negodīgu taksometru braucēju rokās, jo, būdami analfabēti, viņi uzrādīja kādu mājās iedotu zīmīti ar kāda tautieša adresi, ar lūgumu viņus turp nogādāt. Bieži vien šis ceļa mērķis no Londonas lidlauka atradās tālā Bradfordā vai Mančestrā. Nesolīdie taksometru īpašnieki šos lūgumus nebūt nenoraidīja, bet arī nepaskaidroja, ka daudz lētāk uz šīm pilsētām būtu braukt ar vilcienu. Viņi zināja, ka, novedot savus pasažierus līdz gala punktam, samaksa par braucienu būs nodrošināta, jo, kaut arī paši pasažieri bija „pliki" un nabagi, viņu tautieši gala punktā tomēr nekad neatteicās ar naudas samaksu izpalīdzēt.

Še pieminētās negatīvās lietas pamazām izzudušas, jo „aklimatizējoties" kopvalsts pilsoņi no piedzīvojumiem daudz mācījušies un šādām krāpšanām un mānīšanām tik viegli vairs nepadodas. Dažkārt viņi kļuvuši pat tik drošsirdīgi, ka algu pārestību gadījumos visi kopā atstājuši darba vietas, t. i. spēruši soļus, kas jau līdzinās streikam, parādībai, kas tekstilrūpniecībā nav piedzīvots kopš Anglijas vispārējā ģenerālstreika laikiem.

No tekstilrūpniecības nebūt nav aizgājuši visi „Eiropas brīvprātīgie strādnieki" — tajā vēl palikuši gados vecākie, kas samērā labvēlīgo sociālo nodrošinājumu dēļ izšķirušies palikt šinī zemē. Pieaugošās gadu nastas dēļ tiem atrast darbu kādā citā nozarē nebūt vairs nav tik viegli.

Laika rats jau griežas varen ātri. Pamazām arī šie atlikušie „brīvprātīgie" strādnieki godam būs izpelnījuši karaļvalsts pensiju, ar apziņu, ka arī viņi ar saviem sviedriem palīdzējuši celt šīs zemes labklājību. Protams, ar daudz lielāku prieku ikviens būtu lējis šos sviedrus savu dzimto zemju labklājībai, bet iekāms sarkanā rēga mākoņi virs mūsu dzimto zemju dzidrajām debesīm nav izklīduši, mums vēl lemtas svešniecības gaitas.

PAR RIJU .....

(Pārnesums no 6. lpp.)

(dziedāsim visi kopā). Kulšana kulā notika organizētā veidā un ritmā vai, kā tauta sacīja, rakstā. Tas ir tipiski organizēta un vienota darba paraugs. Tā ir sagadīšanās, ka senajam kula vārdam ar nozīmi „kopība" pievienojās vēlāki atvasinājumi no verba kult, piemēram, izkula ar nozīmi „raža" (Varakļānos), kulins „istabas priekštelpa, piebūve, kur senāk ir kulta labība", kulstīt, kulstaunīca (linu kulstīšanas darba rīks) kulstītājs, kulstīšana, kūlis u. c. Tāpēc rija un kuls ir ieskatāmi kā vecs kultūrvēsturisks mantojums no senčiem kā zemkopju pirmtautas, kurai arī bija sava zemnieku aristokratija: labiņši, kuŗus vēlāk aizstāja turku izcelsmes vārds bajārs un somu izcelsmes muižnieks. Bet teicieni: dažs labs, daža laba vēl norāda uz seno dižciltīgo pamatnozīmi.

NAIDS .....

(Pārnesums no 2. lpp.)

Kāds krievu biologs, kas bieži apmeklē Tartu universitāti, pastāstījis autoram, ka viņš ļoti labi tiekot galā ar lekcijām krievu valodā. Bet kad pēc lekcijām viņš koridorā uzprasot kādam studentam, kur atrodas ēdamtelpas, tad bieži vien dzirdot atbildi: „Es krieviski nesaprotu."

Kautiko līdzīgu piedzīvojis arī angļu žurnālists. Kādā restorānā Tallinā tam paskaidrots, ka brīvu vietu nav, lai gan viņš pats redzējis dažas brīvas vietas. Kad viņš to pastāstījis kādam krievu ierēdnim, tas atbildējis: „Viņš jūs laikam bija noturējis par krievu. Jums vajadzēja runāt angliski."

MŪSU MĪĻAIS

Eduards Bebrīs

dzim. 1900. g. 20. novembrī Raunā.
pēkšņi šķīries no mums 1964. g. 17. dec. Toronto.
Apglabāts 19. dec. Jorkas kapos.

Dziļās sērās: Sieva, bērni, mazbērni, māsas un piederīgie Latvijā, ASV un Kanadā.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai / pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16,00 par gadu.
ABONENTU IEVĒRĪBAI ASV:
Sākot ar 1. dec. 1964. g. Arturs Lācis, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N. Y. USA, ir atlūdzies no pārstāvja pienākumiem, lūdzam turpmāk kārtot kārtējos laikraksta maksājumus ar zemāk minētiem pārstāvjiem:
SAV. VALSTĪS sazināties ar:
V. IRBI, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y., 10466.
JĀNIS LĀCIS, 33 - 27 - 91st Street, Jackson Hts, 72 N. Y.
V. ZUTI, 32 Dayton St. Newark 14, N. J.
A. LĪBIETI, 2528 W. Becher St. Milwaukee 15, Wisc.
J. EZERGAILI, 12102 Miles Ave, Cleveland 5, Ohio.
V. HERMANI - DALY, 368 Heine St., Elgin, Ill.
A. OZOLIŅU, 1643 N. Orchard St., Chicago 14, Ill.
V. MIKELSONU, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. ZIRNĪTI, 4771 - 3 Mile Rd., N. E., Grand Rapids, Mich. 49505.
J. KONOPORI, 928 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa., 19147.
R. Dīķi, R. 2, Waverly, Ohio.
KANADĀ:
J. GAILĪTI, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
H. GREBLI, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
R. EPNERI, 59 Langarth St., E. London, Ont.
J. RONI, 55 Woodward Ave., Brampton, Ont.
M. KĪVĪTI, 236 First Ave., Ottawa, Ont.
ANGLIJĀ:
DVF Grāmatnīcu, 72 Queensborough Terrace, London.
ZVIEDRIJĀ:
DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Stockholm.

KAKTIŅŠ

Veicam visāduš transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanit katrā laikā.
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

SALĪDZINIET ŠO GRĀMATU SARAKSTU AR JŪSU GRĀMATU PLAUKTA SATURU
un ja kāda
grāmata trūkst, tad pieprasiet.

Z. Mauriņa — PAR MĪLESTĪBU UN NĀVI, esejas ..... $ 3.60
A. Micheisons — MUKŠALAS BRĀĻI, romāns ..... $ 3.80
D. Rogas un S. Ciruļa — ABECE — bērniem ..... $ 1.60
K. Ieviņš — CIŅA AR SIEVIETI, romāns ..... $ 4.00
J. Rinks - J. Oss — LATVJU TAUTAS DEJAS, 1, 2, 3 $ 3.00
T. Kenips — DZEJNIEKA DZĪVE UN GARS — Liriska svīta 5 daļās soprānam, baritonam, jauktam korim un ērģelēm ..... $ 2.00
J. Dravnieks — ANGLISKI - LATVISKĀ vārdnīca $ 5.00
I. Grebzdē — TE NU ES ESMU, romāns ..... $ 4.00
Zeibolts Jēkabs — ŪDENS BURBUĻI, romāns ..... $ 3.90
A. Ozols — VIŅA VĀRDI BIJA VARENI, Jēzus māc. $ 2.50
Sak. T. Zeltiņš — DZEJAS UN SEJAS ..... $ 7.50
T. Manns — AVANTURISTA FELIKSA KRULLA ATZĪŠANĀS ..... $ 4.50
J. Sarma — UPURIS, stāsti un noveles ..... $ 3.50
J. Jaunsudrabiņš — TĀ MUMS IET, aut. adr, vēstules $ 4.20
A. Rupainis — TAUTA GRIB DZEIVOT, romāns ..... $ 7.00
Sakārt. T. Zeltiņš — PROZAS PROFILI, latviešu proza svešumā ..... $ 7.50
Prāv. St. Mozga — SVĒTO DZĪVE ..... $ 5.80
Aida Niedra un Andrievs Salmiņš — MELNAS PLŪMES PIE SARKANĀM LŪPĀM, stāsti ..... $ 3.80
F. Dostojevskis — NOZIEGUMS UN SODS, I, II, III $ 3.90
K. Raudive — DZĪVĪBAS BADS, noveles ..... $ 4.00
E. Brastiņs — MŪSU DIEVESTĪBAS TŪKSTOSGADĪGĀ APKAROŠANA ..... $ 2.40
E. Freimanis — DUMPJU DŪDAS, dzejoļi ..... $ 2.80
J. Miesnieks — VĪZIJAS un ISTENĪBA, dzejoļi ..... $ 3.00
N. Leimanis — ZVAIGZNE LOGĀ, dzejoļi ..... $ 1.50
A. Nebolsa — LAIKMETA DRUPAS ..... $ 3.00
V. Cika un A. Smits — ZELTS, SUDRABS, BRONZA latviešu olimpieši 4.50
A. Rasa — NAKTS DRĪZ BŪS PAGĀJUSI, noveles 3.50
Alb. Spoģis — PIRMĀS VIJOLĪTES, dzejoļi ..... $ 2.50
P. Ziedīņš — TRĪS KOMEDIJAS ..... $ 2.50
A. Dz. Kronins — ZIEMEĻU GAISMA, romāns 4.00
Fr. Dziesma — LIVZEME, brisks tēlojums 4.00
V. Klētnieks — KLINTENIEŠI, jaunatnei 4.00
Jēkabs Poruks — CIEMOŠANĀS, atmiņas 4.20
Jāzeps Vītols — MANAS DZĪVES ATMIŅAS 6.00
Andr. Eglītis — LĀSTS, dzeja 4.25
K. Kurbads — SILU SALKAS, dzeja 2.80
Ed. Sīņāts — DZIMTENES ATBLAZMA, dzeja 3.00
A. Svābe — INTELIGENTI, romāns 3.80
A. Austriņš — PUSELNIEKI, stāsti 3.50
J. Miesnieks — — KVIŅKU KALNS, noveles 4.50
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI (skolas grām.) 1.50
P. Aigars — GĀJIENS UZ TAUTIESA NAMU, dzejas ..... $ 3.20
A. Niedra — LĪGAVA UN SIEVA, romāns 3.80
M. Kovaļevska — GAURU GAILI, romāns ..... $ 4.50
L. Pērlupe — PUTNS CAULĀ, stāsti 3.50
Dr. T. Dīlijs — DEGOŠAIS KALNS 4.50
T. Zeltiņš — TILTU ATJAUNOTĀJI, romāns 4.50
E. Kore — JĀŅU VAINAGS, stāsti un noveles 3.80
A. Vilnis — RĀJIENS SIRDIJ, dzejas 3.20
Z. Lazda — STARU VIFSULIS dzejoļi 4.00
A. P. Mierkalns — JAUNATDZIMŠANA, dzejoļi 3.50
H. Egasts — ZVAIGZNOTĀS NAKTIS, romāns 5.00
Prof. P. Dāle — GARA PROBLEMAS 3.60
Velta Toma — MŪZIGĀ SPĒLE, dz. izlase 2.95
Zeibolts Jēkabs — LIKTENIS, romāns 3.90
Zeibolts Jēkabs — BARONS BUNDULS, romāns 3.90
Hilda Vika — LIELĀ SLĀPE, stāsti 3.00
Valentīns Pelēcis — RIETA, dzejoļi 3.80
Ivanda Kaija — DZINTARZEME, romāns 4.00
Vilis Veldre — DZĪVE PIE JŪRAS, vērojumi 3.80
Aina Kraujiete — ES ESMU VASARA, dzejoļi 3.60
A. H. Tamsāre - VIENA LAULĪBA, romāns 4.00
Verners Tepfers — SENATNEI UN MŪSLAI, apceres 4.20
Ernests Aistars — AIZA, romāns 3.80
V. Cika un A. Smits — SPORTA SMAIDS, fragmenti 3.00
Vilhelmine Balodis — DZEJU IZLASE 3.50
Alfreds Dziļums — SVEŠVĀRDU VĀRDNĪCA 5.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTAS DZEJAS 7.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTI STĀSTI 4.50
Edv. Tīters — PEDAS SNIEGĀ, dzejoļi 3.50
A. Zemdega — BASĀM KĀJĀM, dzejoļi ..... $ 3.20
D. Bīskaps — JAUNO SIRZU LIKTEŅI, atmiņu stāsts $ 4.80
Fr. Skuja — ZELTA RAKTUVES, vēst. romāns ..... $ 4.00
JŪLIJS FELDMANIS ..... $ 3.80
ASPAZIJAS LIRIKA (izlase) ..... $ 6.00
ASPAZIJAS DRAMA I daļa ..... $ 8.80
latviešu tautas teikas un pasakas II d. ..... $ 7.50
L. Dirva — PA SAULAINĀM TEKĀM, illustr. izd. ..... $ 3.50
A. Lūsis — MŪZĪBA, reliģ. dzejas antoloģija ..... $ 3.60
V. Helmane — VISS NEIZGAIST, dzejoļi ..... $ 2.00
O. Rītums — ABC — ES IZKRĀSOJU (bērniem) ..... $ 1.00
A. Rasa — CELA MEKLĒTĀJI, rom. ..... $ 3.50
E. Ārdenss — ROBI PARADĪZES VĀRTOS, rom. ..... $ 4.50
P. Klāns — SVEICINĀTA, AFRIKA, ceļojuma iespaidi $ 6.00
V. Toma — DZILUMA JAPĀRTOP, dzejoļi $3.00
M. Stārastē - Bārvika — PINTIŅU CIEMS, bērnu gr. $ 2.80
Ilu pasaka — RĒĶIS UN GOVS, ill. bērnu grāmata $ 1.75
T. Zeltiņš — ANTIŅŠ AMERIKĀ MEKLĒ LIGAVU, rom $ 4.50
A. Niedra — HOLIVUDAS KLAUNS, romāns ..... $ 3.80
P. Jēgere-Freimane — CILVĒKS DOMĀ - DIEVS DARA $ 4.25
B. Sarkēviča — ZIEDOŠAIS ĒRKSKIS, stāsti ..... $ 3.50
C. P. Kurdell — EUROPE'S GREATEST EXODUS, rom. $ 5.95
Pasūtinot pa pastu, pieskaitīt 25 ¢ pasta izdevumiem.

DV GRĀMATNĪCĀ, 491 College St., Toronto 4, Ont.
LATVIEŠU NAMĀ.

PĀRSŪTĀM NAUDU
uz
LATVIJU.
US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.- pārējām summām 10%
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
Sūtījumi apdrošināti.
DV SAIMNĪCU NODAĻA,
491 COLLEGE ST.,
TORONTO 4. ONT.

IGAUŅU OPTIKIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251.

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

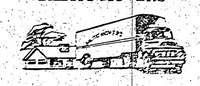

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403, Toronto.

1964. gadam aizejot

Vēlēšanas Sav. Valstīs un Anglijā, Chruščeva krišana, komunistu Ķīnas atombumbā un nesaskaņas Ziemeļatlantijas organizācijā.

Tiem, kas 1964. gadā mēģināja pasaulē nostabilizēt mieru, tas neizdevās, tāpat kā tiem, kas nepārtraukti mēģina zemes lodi iegrūst jaunā karā.

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem nekas daudz nav mainījies. Klāt nākuši saspīlējuma punkti Kongo un Kiprā — kaut gan grieķu un turku apdzīvotā sala jau bijusi sens nemieru avots — citādi viss palicis, kā bijis.

1964. gada notikumu virkne sāka risināties ar eksploziju Kiprā un Apvienoto Nāciju policijas armijas formēšanu salas pasargāšanai no atklāta pilsoņu kara. Tas arī ir izdevies, bet starptautisko spēku klātbūtne salā būs nepieciešama vismaz gadu, ļoti iespējams, ka pat krietni ilgāk.

Notikumu secībā, un kam arī sakars ar starptautisko armiju, jāpārsviež uz Kongo, kur pēc trīs gadu darbības, un, labi redzot, ka nekas nav paveikts, Apvienotās Nācijas izvāc savu armiju. Šis pārsteidzīgās rīcības rezultāts, protams, nav nekāds pārsteigums. Kongo federācijā sākas politisks chaoss, izveidojas nemiernieku bandas, kas, ar komūnistu Ķīnas aģitātoru palīdzību saslēdzas veselā armijā un sāk organizētu karu pret iegālo Kongo valdību un tās karaspēku. Pēdējam nebūt vēl nav izdevies ņemt pārliecinošu virsroku. Nemierniekiem morālisku atbalstu sniedz komūnistu Ķīna un Padomju Savienība; tā un Apvienotā Arabu Republika palīdz arī ar ieročiem un kara materiāliem.

Frontē, kas ir aktīva un pamazām kļūst aktīvāka un Sav. Valstīm uzraucošāka, joprojām eksistē Dienvidvietnamā. Militārā iniciatīva pieder komūnistiem, kas ar saviem pārsteiguma uzbrukumiem, bieži vien operējot Saigonas pievārtē, valdības karaspēkam nodara smagus zaudējumus. Sūtnis ģen. Teilors mēģina Vašingtonu pārliecināt, ka pašreizējā amerikāņu un dienvidvietnamiešu taktika komūnistus nepieveiks. Zināmā mērā — lai gan šoreiz tā navi viņa militārā atbildība, ģen. Teilors var sevi iedomāties tādā pat situācijā, kādā Korejas kara laikā bija ģen. Makartūrs. Pēdējais gribēja bumbot ķīniešus Jalu upes ziemeļos, uzsvērdams, ka ienaidnieks jāsit tur, kur viņš ir. Ģen. Teilors tagad mēģina ieskaidrot Vašingtonai, ka nepieciešams bumbot komūnistu apgādes līnijas, tāpat partizānu koncentrēšanās vietas Ziemeļvietnamā. Vašingtona no tā gribētu izvairīties, lai, pēc tās domām, karam neizprovocētu Ziemeļvietnamu un komūnistu Ķīnu.

1964. gadā Rietumi vienā kategorijā ar tādiem potenciāliem agresoriem kā komūnistu Ķīnu un Ziemeļvietnamu skaita arī prezidenta Sukarno Indonēziju, kas šolijusies iznīcināt tikai mazliet vairāk kā gadu veco Malēzijas federāciju. No atklāta uzbrukuma Sukarno vēl baidās, bet nemaz nebūtu jābrīnās, ja Maskava un Pekinga viņu uz tādu sakūda. Rezultātā, kamēr pasaule sapņo par atbrunošanos, bet nepārtraukti brunojas, bruņošanās sacensībā biļusās spiestas iestāties Austrālija un Jaunzēlande.

1964. gadā pasaules atomklubam pievienojās vēl piektā valsts — komūnistu Ķīna. Lai arī pēdējās atombumbu vēl neviens nopietni neņem, lai arī zobojas, ka vienu bumbu izmēģinādami, komūnisti izsmēluši visas savas atomrezerves, fakts ir nenoliedzams, ka ķīnieši var un prot atombumbu izgatavot un ka nākamo trīs līdz piecu gadu laikā tai būs netikvien kā bumbas, bet arī līdzekļi kā tās nogādāt virs ienaidnieku galvām.

Pieskaroties komūnistu Ķīnai, protams, jāpastājas pie tās ideoloģiskām domstarpībām ar Padomju Savienību un Nikita Chruščeva krišanu. Cik tagad var saprast, Chruščeva gāšanai bija daudz un dažādi iemesli. Vispirms bija bailes, ka viņam varētu izdoties nostabilizēt savu diktatūru. Otrkārt, viņa saimnieciskās avantūras cieta neveiksmi pēc neveiksmes un, treškārt, viņš bija pagalam sanīdies ar savu lielo kaimiņu komūnistu Ķīnu, cīnīdamies ar Maocetungu par pasaules pirmā komūnista godu.

Tagad tā vien liekas, ka paši krievi sāk atzīt, ka Chruščeva gāšana notikusi pārsteidzīgi, ka tā nav devusi gaiditos rezultāts. Čuenlaja vizīte Maskavā neko nedeva abu valstu attiecību uzlabošanās laukā. Chruščevam kritot, pārējās pasaules komūnistu partijas kļuva ļoti neuzticīgas pret Maskavas paņēmieniem — krievus atklāti kritizēja un no viņiem prasīja dažādus grūti atbildamus jautājumus. Bez tam krievi liekas smagi piekrāpti. Visjaunākā versija abu valstu attiecībās liecina, ka, Chruščevam pazūdot Maskavā, līdzšinējs liktenis būtu bijis jāpārdzīvo Maocetungam Pekingā. Kas notiek tagad ir, ka Padomju Savienība nolikvidējusi savu pasaulē populārāko komūnistu, kamēr ķīnieši savu paturējuši! To Kremlis uzskata par nepiedodamu krāpšanu un abu valstu attiecības šodien ir tikpat naidīgas un ledainas kā vislabākās Chruščeva dienās. Padomju Savienības iekšpolitikā Chruščeva demisija neko pozitīvu nav radījusi. Pirmā fazē no amatiem atcelti Chruščeva cilvēki. Īstā cīņa par varu vēl tikai nāks, kad viena pret otru nostāsies Kosigina un Brežņeva frakcijas.

Rietumu diplomāti, starp citu, ziņo no Maskavas, ka tur briest vēl jauni spēki, kāri pēc valdīšanas. Ja jaunā Padomju Savienības valdība nebūtu steigā paskaidrojusi, ka attiecībā pret Rietumiem tā turpinās Chruščeva sākto miermīlīgās koeksistences politiku, pēdējā padzīšana būtu maksājusi vēl daudz dārgāk.

Politiski 1964. gads paliks atmiņā kā gads, kad vairāku iemeslu dēļ vairākkārt bija jāatliek Apvienoto Nāciju plīnsapulces rudens sesija, deviņpadsmitā pēc kārtas. Normāli plīnsapulce sanāk septembra vidū. Šogad 15. oktobrī notika vispā rējās vēlēšanas Anglijā un 3. novembrī prezidenta vēlēšanas Sav. Valstīs. Kā viens, tā otrs notikums tagad jau pieder pagātnei un vēsturei. Anglijā pagrēgoja nelielu strādnieku partijas uzvaru un pareģojumi piepildījās. Sav. Valstīs, pēc dažu mēnešu sensācionālas populāritātes republikānim Goldvoteram, uzvaru pareģoja prezidentam Džonsonam. Ja kas pārsteidza, tad vienīgi fenomenālais vairākums ar kādu prezidents sakāva savu oponentu. Varbūt, ka amatā nostabilizējoties, prezidents Džonsons Sav. Valstīm pat nospraudīs savu ārpolitiku.

Vēlēšanas Anglijā un Sav. Valstīs bija viens iemesls, kas aizkavēja pilnsapulces sākumu. Otrs, no Apvienoto Nāciju viedokļa raugoties daudz svarīgāks, bija Sav. Valstu un Padomju Savienības cīņa par pēdējās nemaksātiem parādiem, kas draudēja novest pie atklāta skandala, amerikāņiem prasot krievu balstiesību atņemšanu pilnsapulcē — kā to šādos gadījumos paredz Apvienoto Nāciju charta un krieviem draudot ar Apvienoto Nāciju atstāšanu. Parādu jautājums, starp citu, nebūt vēl nav atrisināts, un kamēr tas nebūs, deviņpadsmitā sesija sēdēs dīkā un bezdarbībā.

1964. gads bija miera gads. Un tomēr — Vietnamas karā tūk stošiem kritušu, ieskaitot 132 amerikāņus; Kongo nemiernieku pieraksta 20.000 civiliedzīvotāju noslepkavošanu, balto upuru skaits sniedzas simtos. Indijas un Pakistānas robežcīņās vairāki simtu kritušo. Sudānas sacelšanās, meinie pret arābiem, maksāja dzīvības vairāk kā tūkstoš cilvēkiem; simtiem Ķīnas nacionālistu krita uzbrukumos un sabotāžas misijās komūnistu cietzemē. Simtiem kritušo Jēmenes pilsoņu karā, kurā bez Jēmenes lielākā vai mazākā mērā bija iejauktas Apvienotā Arabu Republika, Saudi Arabija un Jordāna. Arī Apvienotās Nācijas. Indonēzijas un Malēzijas karā Sukarno agresori 1964. gadā zaudēja 275 karavīrus, kamēr anti Sukarno sacelšanās laikā Indonēzijā nogalināja 700 pilsoņu. Pie Izraēlas un tās arabu kaimiņvalstu robežām sadursmēs krita divdesmit pieci karavīri, vairāki tūkstoši Kiprā, simtiem Alžīrijas beršu dumpī pret diktātorisko prezidentu Ben Bellu. Angolas karā pret Portugali dzīvības zaudēja vairāki simti melno, 150 krita robežcīņās starp Somāliju un Abesiniju. Laosas trīsstūra karā starp labā spārna, neitrāliem un komūnistu cīnītājiem ziņo par 4.000 kritušiem 1964. gadā — miera gadā. Lai šādu mieru nosargātu visā pasaulē, dažāda kalibra bazēs izkaisīti vairāk kā miljons amerikāņu karavīru, lidotāju un jūrnieku. Un pasaule varēs būt laimīga, ja 1965. gadā militāru naidu izdosies noturēt iepriekšējā gada apmēros.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

LKOK KAPTEINIS J. KADELIS ASTOŅDESMITGADNIEKS

80 mūža gadu slieksni Hokenheimā, Vācijā, pārkāpa LKOK kapteinis Jūlijs Kadelis. Jubilāra labākie gadi aizritējuši karavīra gaitās. Tās vedušas cauri vairākiem kariem, svešiem kaujas laukiem un noslēgušās ar Latvijas atbrīvošanas cīņām un dienestu mūsu valsts armijā, līdz tās izformēšanai 1940. gadā.

J. Kadelis apbalvots ar Lāčplēša kara ordeni, Triju zvaigžņu ordeni, Aizsargu nopelnu krustu un citām atzinības zīmēm.

J. Kadelis dzimis 1884. g. 6. decembrī Alūksnē, kur pavadīja skolas un jaunekļa gadus. Jau 20 gadu vecumā sākās karavīra gaitas, kuras drīz vien noveda krievu-japāņu kara cīņu laukos. 1906. gadā viņš sekmīgi beidza administrātīvo virsnieku kursu Irkutskas karaskolā. Sekoja dienests dažādās karaspēka daļās,— karavīra gaitas Pirmā pasaules karā. 1917. gada beigās viņu no krievu armijas atvaļināja administrātīvā kapteiņa dienesta pakāpē. 1919. g. 2. jūnijā J. Kadelis stājās Latvijas atbrīvotāju rindās. Par kaujas nopelniem drīz paaugstināts ierindas virsnieka pakāpē, viņš kā vada komandieris un sakaru virsnieks 2. Ventspils pulka sastāvā piedalījās vairākās kaujās. 1920. g. 8. janvārī viņš pastiprinātas izlūku nodaļas priekšgalā durkļu cīņā ieņēma Darvinieku nocietināto punktu, saņemot daudzus gūstekņus un ložmetējus, kam sekoja vairāku aptures punktu ieņemšanu. Par šīm cīņā parādīto sevišķo varonību J. Kadeli vēlāk apbalvoja ar Lāčplēša kara ordeni. Pēc Latvijas brīvības izcīnīšanas viņš dienestu turpināja 3. Robežsargu pulka štābā, kur ieņēma tiesliet u pārziņa vietu. Kad Robežsargu divīziju likvidēja, viņu iedalīja Kara ministrijas apgādes pārvaldē un vēlāk Artilerijas galvenā noliktavā, kur kā kapteinis— pirotechnikis viņš bija munīcijas nodaļas priekšnieks.

Pēc Otrā pasaules kara bēgļu gaitas J. Kadeli noveda Augsburgā, Haunštetenes un Hochfeldas nometnēs. Arī tur, lielās latviešu bēgļu saimes vidū, jau sirmais karavīrs nerima darboties daudzos atbildīgos amatos. Lai spēks un izturība pavada sirmo karavīru turpmākās dzīves gaitās.

K. Pilägers

MŪSU LAIKRAKSTA atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.
Pieprasiet bezmaksas paraugnumurus — TEL.: 921—7121

†
Arnolds Jēkabs Šlosbergs
DZIMIS 1909. G. 13. AUGUSTĀ CERAUKSTES PAG..
MIRIS 1964. G. 2. DECEMBRĪ TORONTO.
Ar, retākas rindas ik gadus mums tiek . . .
DAUGAVAS VANAGU KANADĀ BĒRU FONDS

LATVIEŠU NACIONĀLAI PADOMEI LIELBRITANIJĀ JAUNS SASTĀVS.

(Vēstule no Anglijas)

(A. P.) Beidzoties LNPL vēlēšanām, centrālā vēlēšanu komisija ziņo, ka vēlēšanās piedalījušās kopskaitā 1753 personas. Balsošanas rezultātā nākamiem 4 gadiem padomē ievēlēti šādi kandidāti: Augusts Abakuks, Alberts Jērums, Jānis Andrups, Marija Ķenģe, Marie Anne Zariņa, Pēteris Aigars, Jānis Ranka, Lauma Tālmora, Juris Jurģis, Margarita Ausala - Pālite, Austra Liepiņa, Kārlis Ampermanis, Antons Grāmatiņš, Nikolajs Bisenieks, Jānis Miezītis, Pauls Reinhards, Arvīds Rozentāls, Zigrīda Daškēvica, Imants Pālītis, Krišjānis Krūmiņš, Alfrēds Grigulis, Arnolds Tauriņš, Jānis Sepietis, Mārtiņš Kazainis un Voldemārs Cukurs.

Padomes sastāvā turpat trešdaļa locekļu pieskaitāma jaunākai paaudzei, kas ir laba garantija Anglijas latviešu nacionālā darba nākotnes sekmēm. Uz savu pirmo sesiju jaunais sastāvs sapulcēsies Londonā 16. un 17. janvārī.

☆

LNPL pr - dis Augusts Abakuks 12. decembrī svinēja savu 50. dzimšanas dienu. Viņa šūpuļa kārts Viksnas pag. „Aizezerēs." Izglītību baudījis Balvu pamatskolā, Baznīcas ģimnazijā Rīgā. Studējis tieslietas un tautsaimniecību un bijis aktīvs aizsargu u. c. organizāciju darbinieks. Vēl šodien viņa glabāšanā atrodas 19. Abrenes aizsargu pulka karogs.

Jubilārs ir ne vien ļoti aktīvs kā LNPL prezidents, bet arī rosīgs līdzdalībnieks citās organizācijās: vairākus gadus viņš darbojies Baltijas tautu komitejā un ir Austrumeiropas apspiesto tautu Londonas delegācijas locekļis. A. A. ir arī Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra priekšsēdis. Jubilārs pieder pie latviešu korporācijas Ventonia saimes.

Liela pēcsvētku izpārdošana
AR NOLAIDI LĪDZ 50 %
Mēteļi, kleitas, blūzes, adījumi, svārki, bikses u. c.
MILLIA ROCE FASHIONS
2218 Bloor Street W., tel RO 2-6661, Toronto

Visus marku krājēju nodaļai domātos rakstus lūgums sūtīt šīs nodaļas red. M. Zichmanim, 161 Olive Ave., Willowdale, Ont., Canada.

BALTIJAS FILATELIJAS KLĀSTI PASAULES IZSTĀDĒ ŅUJORKĀ

(V) Lietuviešu filatelistu biedrības Ņujorkas izdevuma Bulletin 41. nrā aprakstā par Baltijas valstu filatelijas izstādi Pasaules izstādē Ņujorkā laikā no 22. aprīļa līdz 3. maijam.

Igaunijas klāsti: A. Leil—zīmogojumi uz pirmā izdevuma (aploksnes), A. Veri — pilnīga valsts kollekcija blokos, A. Pensa — DP izdevumi, C. Adams — līdpasts uz aploksnēm.

Lietuvas klāsti: A. Ruzgas — pilnīga valsts kollekcija, C. Matuzas — paraugi un neizdoto marku paraugi, J. Mulevich — Cepelīna un katapultu aploksnes.

Latvijas klāsti: G. Pērkons — Vispārēja kollekcija, A. Petrēvics — Latvijas neatkarības laika dažādas propagandas markas, A. Vēveris — līdpasta aploksnes, J. Ronis — Pasta vēsture un pirmsmarku laika aploksnes, A. Ozols — ģerboņi uz Latvijas un okupācijas varu markām, A. Balodis — Latvija II pasaules kara laikā.

Izvērtējumā kā izcilāki atzīmēti: 1. C. Adama, 2. A. Vēvera un 3. A. Veri klāsti.

KANADAS BAZNICĀS

Lūdzu klausaities latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p. p.

Lūdzu klausaities pirmo un vecāko garīgo raidījumu „Brīvīņš ar Dievu" savā devītā gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.45 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Olāvas raidītājs.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv Andreja. baznīcā Carlton un Jarvis ielu stūrī.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto

200 Balmoral Avenue. Toronto 7; tel. 921-3327.

31. decembrī, plkst. 7 vakarā Vecā gada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr. Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

31. decembrī plkst. 7 vakarā Vecā gada vakara dievkalpojums.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave. South.

SV. KATARĪNES

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave

LONDONA

Mac. J. Praulinš. 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St., Vancouver 8, B. C., tel. 224-5195.

Vankuveras Latviešu ev. - lut. draudze.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trisvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

31. decembrī, plkst. 8.30 vak. Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. Viesturs Sēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394. Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudze Montreālā.

31. uecembrī, plkst. 7 vak. Vecā gada vakara dievkalpojums

10. janvārī, plkst. 2 pp. dievkalpojums.

24. janvārī, plkst. 2 pp. dievkalpojums.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

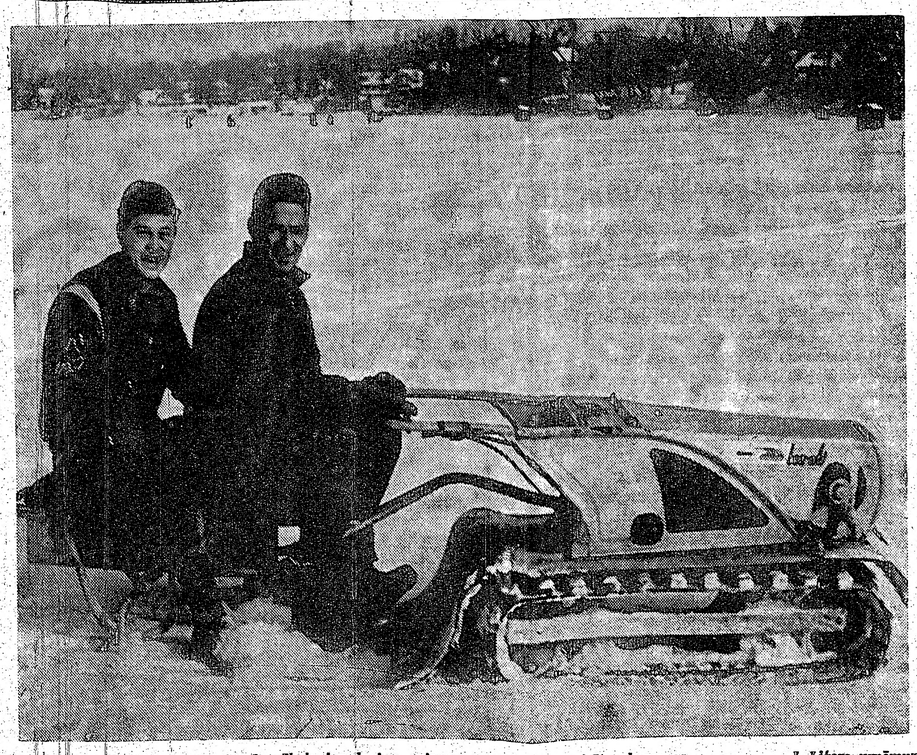

Jaunākais izgudrojums ziemas sportā — motorizētas kamanas. J. Liģera uzņēmums

OPTIKIS LUNSKY
470 College St., Toronto.
WA 1-3924.